

1178**ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 4 lipca 2005 r.

w sprawie programu i czasu trwania nauki w szkołach Służby Więziennej, trybu składania egzaminów na oficera, chorążego i podoficera oraz sposobów doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej

Na podstawie art. 51 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. z 2002 r. Nr 207, poz. 1761, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1**Program i czas trwania nauki w szkołach Służby Więziennej**

§ 1. Nauka w szkołach oficerskiej, chorążych i podoficerskiej Służby Więziennej odbywa się w ramach szkolenia wstępnego oraz szkolenia zawodowego w oparciu o ramowe i szczegółowe programy nauki ustalone dla tych szkół.

§ 2. 1. Szkolenie wstępne prowadzi się dla funkcjonariuszy Służby Więziennej, zwanych dalej „funkcjonariuszami”, w służbie przygotowawczej w formie kursu przygotowawczego realizowanego w systemie stacjonarnym oraz praktyki zawodowej.

2. Ramowy program kursu przygotowawczego określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.

3. Szczegółowy program kursu przygotowawczego opracowuje komendant ośrodka szkolenia i zatwierdza Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

§ 3. 1. Kurs przygotowawczy kończy się egzaminem, który obejmuje sprawdzenie wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych w zakresie strzelania, oraz oceną predyspozycji do służby, która uwzględnia wynik egzaminu.

2. Ocenę egzaminu ustala się według następującej skali ocen:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 142, poz. 1380, Nr 166, poz. 1609 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 273, poz. 2703.

- 1) 6 — celująca (cel.);
- 2) 5 — bardzo dobra (bdb);
- 3) 4 — dobra (db);
- 4) 3 — dostateczna (dst);
- 5) 2 — dopuszczająca (dop.);
- 6) 1 — niedostateczna (ndst).

3. Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez komendanta ośrodka szkolenia.

4. Z egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej.

5. Funkcjonariusz, który uzyskał ocenę niedostateczną z egzaminu, ma prawo przystąpić do jednego egzaminu poprawkowego, w terminie wyznaczonym przez komendanta ośrodka szkolenia.

6. Uzyskanie oceny niedostatecznej z egzaminu poprawkowego jest równoznaczne z negatywną oceną predyspozycji do służby i niedopuszczeniem funkcjonariusza do praktyki zawodowej.

§ 4. 1. Praktyka zawodowa trwa nie dłużej niż 11 miesięcy i odbywa się w jednostce organizacyjnej Służby Więziennej, zwanej dalej „jednostką organizacyjną”, w której funkcjonariusz pełnił służbę przed delegowaniem na kurs przygotowawczy.

2. Szczegółowy program praktyki zawodowej określa kierownik jednostki organizacyjnej.

3. Praktyka zawodowa kończy się egzaminem, który obejmuje sprawdzenie znajomości obowiązujących w Służbie Więziennej przepisów, oraz oceną predyspozycji do służby, która uwzględnia wynik egzaminu i sposób wykonywania zadań służbowych w okresie praktyki zawodowej.

4. Przepisy § 3 ust. 2—5 stosuje się odpowiednio.

5. Uzyskanie oceny niedostatecznej z egzaminu poprawkowego jest równoznaczne z negatywną oceną predyspozycji do służby i skutkuje niedopuszczeniem do szkolenia zawodowego.

§ 5. 1. Po ukończeniu szkolenia wstępnego przez funkcjonariusza wydaje się zaświadczenie ukończenia szkolenia wstępnego.

2. Zaświadczenie zawiera:

- 1) stopień służbowy, imię i nazwisko funkcjonariusza;
- 2) datę, miejsce urodzenia funkcjonariusza oraz imię ojca funkcjonariusza;
- 3) stanowisko służbowe funkcjonariusza;
- 4) miejsce i czas trwania kursu przygotowawczego i praktyki zawodowej;
- 5) oceny z egzaminów oraz oceny predyspozycji do służby, o których mowa w § 3 ust. 1 i § 4 ust. 3;
- 6) podpis komendanta ośrodka szkolenia albo ośrodka doskonalenia kadr;
- 7) podpis kierownika jednostki organizacyjnej realizującej praktykę zawodową;
- 8) podpisy członków komisji egzaminacyjnych, o których mowa w § 3 ust. 3;
- 9) odcisk pieczęci urzędowej ośrodka szkolenia lub ośrodka doskonalenia kadr i jednostki organizacyjnej realizującej praktykę zawodową;
- 10) numer ewidencyjny;
- 11) skalę ocen.

§ 6. 1. Programy szkolenia zawodowego w szkołach Służby Więziennej obejmują:

- 1) założenia organizacyjno-programowe określające w szczególności:
 - a) nazwę szkoły,
 - b) cel szkolenia,
 - c) formy i metody szkolenia;
- 2) plany nauczania określające w szczególności:
 - a) przedmioty właściwe dla specjalizacji zawodowych,
 - b) czas trwania,
 - c) formę zakończenia nauki z danego przedmiotu;
- 3) ramowe programy nauczania przedmiotów określające ich treść i wymiar czasowy;
- 4) szczegółowe programy nauczania przedmiotów określające w szczególności:
 - a) treści nauczania,
 - b) wskazówki metodyczne,
 - c) literaturę.

2. Program nauki w szkołach Służby Więziennej określają:

- 1) w szkole podoficerskiej — załącznik nr 2 do rozporządzenia;
- 2) w szkole chorążych — załącznik nr 3 do rozporządzenia;

3) w szkole oficerskiej — załącznik nr 4 do rozporządzenia.

3. Szczegółowe programy nauczania przedmiotów opracowuje komendant ośrodka szkolenia i zatwierdza Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

§ 7. Czas trwania nauki w szkołach Służby Więziennej wynosi:

- 1) w szkole podoficerskiej — od 257 do 523 godzin;
- 2) w szkole chorążych — od 421 do 535 godzin;
- 3) w szkole oficerskiej — od 411 do 518 godzin.

§ 8. Funkcjonariusz delegowany do szkoły Służby Więziennej, zwany dalej „słuchaczem”, może odbywać szkolenie zawodowe w systemie skoszarowanym, jeżeli przewiduje to program szkolenia zawodowego i jest to niezbędne do prawidłowej jego realizacji.

§ 9. 1. Postępy słuchacza w nauce podlegają ocenom bieżącym i okresowym.

2. Ocenę bieżących postępów słuchacza w nauce przeprowadza się w formie sprawdzianu:

- 1) ustnego lub pisemnego;
- 2) umiejętności praktycznych.

3. Ocena okresowa postępów słuchacza w nauce następuje po zakończeniu nauki z danego przedmiotu lub nauki z przedmiotów wchodzących w skład bloku tematycznego.

4. Ocenę okresową postępów słuchacza w nauce przeprowadza się w formie zaliczenia lub egzaminu z przedmiotów określonych planem nauczania.

§ 10. Sprawdziany i zaliczenia z przedmiotów objętych programem szkolenia zawodowego przeprowadzają osoby wyznaczone do prowadzenia tego szkolenia z poszczególnych przedmiotów.

§ 11. 1. Ocenę postępów słuchacza w nauce ustala się według skali ocen, o której mowa w § 3 ust. 2.

2. Ocena niedostateczna oznacza nieopanowanie przez słuchacza wiedzy oraz umiejętności zawodowych z zakresu przedmiotów określonych planem nauczania, a w przypadku sprawdzianów i egzaminów oznacza ich niezdanie.

3. Jeżeli czas określony w planie nauczania danego przedmiotu nie przekracza 15 godzin zajęć, skalę ocen, o której mowa w § 3 ust. 2, można zastąpić zapisem uogólnionym — zaliczono lub niezaliczono.

§ 12. 1. Warunkiem ukończenia szkolenia zawodowego jest uzyskanie zaliczeń i zdanie egzaminów z przedmiotów określonych planem nauczania.

2. Warunkiem przystąpienia do egzaminu z danego przedmiotu egzaminacyjnego jest uzyskanie zaliczenia z tego przedmiotu.

3. Jeżeli słuchacz nie uzyskał zaliczenia, określonego planem nauczania, ma prawo przystąpić do zaliczenia poprawkowego, w terminie wyznaczonym przez komendanta ośrodka szkolenia.

§ 13. 1. Egzamin przeprowadza komisja egzaminacyjna powołana przez komendanta ośrodka szkolenia.

2. W pracach komisji egzaminacyjnej mogą uczestniczyć przedstawiciele Dyrektora Generalnego Służby Więziennej.

3. Egzamin przeprowadza się w formie:

- 1) ustnej lub pisemnej;
- 2) praktycznej.

4. Egzamin w formie praktycznej polega na sprawdzeniu przez komisję egzaminacyjną umiejętności praktycznych nabytych przez słuchacza w czasie trwania szkolenia zawodowego.

5. Z egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej.

§ 14. 1. Słuchacz, który z uzasadnionych przyczyn nie przystąpił do egzaminu w wyznaczonym terminie, ma prawo przystąpić do egzaminu w innym terminie, wyznaczonym przez komendanta ośrodka szkolenia.

2. Słuchacz, który uzyskał ocenę niedostateczną z egzaminu, ma prawo przystąpić do egzaminu poprawkowego, w terminie wyznaczonym przez komendanta ośrodka szkolenia.

§ 15. Nadzór nad organizacją i prawidłowym przebiegiem egzaminu sprawuje komendant ośrodka szkolenia.

§ 16. Ocenę końcową szkolenia zawodowego ustala się na podstawie średniej arytmetycznej ocen z zaliczeń oraz egzaminów, według następującej skali ocen:

- 1) 6 — celująca (cel.), jeżeli średnia ocen wynosi od 5,51 do 6,00;
- 2) 5 — bardzo dobra (bdb), jeżeli średnia ocen wynosi od 4,51 do 5,50;
- 3) 4 — dobra (db), jeżeli średnia ocen wynosi od 3,51 do 4,50;
- 4) 3 — dostateczna (dst), jeżeli średnia ocen wynosi od 2,51 do 3,50;
- 5) 2 — dopuszczająca (dop.), jeżeli średnia ocen wynosi od 2,00 do 2,50;
- 6) 1 — niedostateczna (ndst), jeżeli średnia ocen wynosi 1,99 i poniżej.

§ 17. 1. Po ukończeniu szkolenia zawodowego przez funkcjonariusza wydaje się świadectwo ukończenia szkoły Służby Więziennej.

2. Świadectwo zawiera:

- 1) stopień służbowy, imię i nazwisko funkcjonariusza;
- 2) datę, miejsce urodzenia funkcjonariusza oraz imię ojca funkcjonariusza;
- 3) oznaczenie rodzaju szkoły;
- 4) oznaczenie specjalizacji zawodowej;
- 5) miejsce i czas trwania nauki;
- 6) ocenę końcową szkolenia zawodowego oraz oceny z zaliczeń i egzaminów;
- 7) podpis komendanta ośrodka szkolenia;
- 8) odcisk pieczęci urzędowej ośrodka szkolenia;
- 9) numer ewidencyjny;
- 10) skalę ocen.

Rozdział 2

Składanie egzaminów na oficera, chorążego i podoficera Służby Więziennej

§ 18. 1. Dyrektor Generalny Służby Więziennej może wyrazić zgodę na złożenie przez funkcjonariusza egzaminu na oficera, chorążego lub podoficera, o których mowa w art. 49 i 50 ustawy z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej, w przypadkach uzasadnionych szczególnymi potrzebami służby i kwalifikacjami funkcjonariusza.

2. Wniosek o złożenie egzaminu w trybie, o którym mowa w ust. 1, składa kierownik jednostki organizacyjnej, w której funkcjonariusz pełni służbę.

3. W przypadku funkcjonariusza, który pełni służbę w Centralnym Zarządzie Służby Więziennej, wniosek o złożenie egzaminu w trybie, o którym mowa w ust. 1, składa kierownik właściwej komórki organizacyjnej Centralnego Zarządu Służby Więziennej.

§ 19. Egzamin na oficera, chorążego i podoficera Służby Więziennej obejmuje przedmioty, które zgodnie z programem szkolenia zawodowego, ustalonym dla danej szkoły Służby Więziennej, kończą się egzaminami. Przepisy § 9—17 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3

Doskonalenie zawodowe

§ 20. 1. Podstawowymi formami doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy są:

- 1) szkolenia wewnętrzzakładowe;
- 2) kursy specjalistyczne, zwane dalej „kursami”.

2. W miarę potrzeby mogą być również organizowane kursokonferencje, seminaria, narady instruktazowo-szkoleniowe.

§ 21. Szkolenia wewnętrzzakładowe organizuje się jako:

- 1) szkolenia ogólnozakładowe;
- 2) szkolenia działowe;
- 3) szkolenia strzelecko-ochronne.

§ 22. Za organizację i prawidłowy przebieg szkolenia wewnętrzzakładowego jest odpowiedzialny kierownik właściwej jednostki organizacyjnej.

§ 23. 1. Szkolenie wewnętrzzakładowe organizuje się w zależności od aktualnych potrzeb szkoleniowych jednostki organizacyjnej.

2. Szkolenie wewnętrzzakładowe powinno uwzględniać konieczność:

- 1) podnoszenia poziomu wiedzy ogólnozawodowej i specjalistycznej funkcjonariuszy;
- 2) zapoznania z aktualnymi przepisami dotyczącymi działalności Służby Więziennej.

§ 24. Kursy organizuje się w celu przygotowania funkcjonariuszy do pełnienia służby na określonych stanowiskach służbowych poprzez:

- 1) pogłębienie i utrwalenie wiedzy specjalistycznej niezbędnej funkcjonariuszowi do wykonywania zadań służbowych na danym stanowisku służbowym;
- 2) doskonalenie umiejętności w zakresie metod działania w różnych sytuacjach;
- 3) wyrobienie umiejętności kierowania zespołem ludzkim i samodzielnego podejmowania decyzji.

§ 25. Na kurs deleguje się funkcjonariusza, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) odbył szkolenie zawodowe;
- 2) uzyskał pozytywną opinię służbową;
- 3) ma zapewnione, po ukończeniu kursu, stanowisko służbowe wymagające specjalistycznych kwalifikacji zawodowych.

§ 26. Funkcjonariusza deleguje się ponownie na kurs, jeżeli stanowisko, na które ma być mianowany w tym samym albo w innym dziale służby, wymaga ukończenia innego kursu.

§ 27. W zakresie ocen i przeprowadzania zaliczeń i egzaminów do kursów stosuje się odpowiednio przepisy § 9 i 11.

§ 28. 1. Kurs kończy się egzaminem, którego zakres tematyczny, formę oraz skład komisji egzaminacyjnej określa organizator kursu.

2. Z egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej.

§ 29. Funkcjonariusz, który uzyskał ocenę niedostateczną z egzaminu, ma prawo przystąpić do egzaminu poprawkowego w terminie wskazanym przez organizatora kursu.

§ 30. 1. Funkcjonariuszowi, który ukończył kurs z wynikiem pozytywnym, wydaje się zaświadczenie o ukończeniu kursu.

2. Zaświadczenie zawiera:

- 1) stopień służbowy, imię i nazwisko funkcjonariusza;
- 2) datę, miejsce urodzenia funkcjonariusza oraz imię ojca funkcjonariusza;
- 3) stanowisko służbowe funkcjonariusza;
- 4) nazwę kursu;

- 5) nazwę organizatora kursu;
- 6) miejsce i czas trwania kursu;
- 7) ocenę końcową;
- 8) tematyczny i godzinowy zakres kursu;
- 9) podpis komendanta ośrodka szkolenia lub ośrodka doskonalenia kadr albo kierownika innej jednostki organizacyjnej organizującej kurs;
- 10) podpis przełożonego nadzorującego pion służby, z którego tematyki organizowany jest kurs;
- 11) podpisy członków komisji egzaminacyjnej oraz kierownika kursu;
- 12) odcisk pieczęci urzędowej ośrodka szkolenia lub ośrodka doskonalenia kadr albo innej jednostki organizacyjnej organizującej kurs;
- 13) numer ewidencyjny,
- 14) skalę ocen.

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 31. Szkolenie funkcjonariuszy rozpoczęte przed dniem wejścia w życie rozporządzenia prowadzi się i kończy na podstawie przepisów niniejszego rozporządzenia.

§ 32. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.²⁾

Minister Sprawiedliwości: *A. Kalwas*

²⁾ Z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia traci moc zarządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 września 1997 r. w sprawie zasad doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy Służby Więziennej, programu i czasu trwania nauki w szkołach Służby Więziennej oraz zasad i trybu składania egzaminów na oficera, chorążego i podoficera (Dz. Urz. Min. Sprawiedl. Nr 4, poz. 43), zachowane w mocy na podstawie art. 15 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o odszkodowaniach przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą w Milicji Obywatelskiej, ustawy o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, ustawy o uposażeniu żołnierzy, ustawy o Policji, ustawy o Urzędzie Ochrony Państwa, ustawy o Państwowej Straży Pożarnej, ustawy o kontroli skarbowej, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Urzędu Ochrony Państwa, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, ustawy o zakwaterowaniu Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, ustawy o Służbie Więziennej oraz ustawy o Inspekcji Celnej (Dz. U. Nr 81, poz. 877).

Załączniki do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
z dnia 4 lipca 2005 r. (poz. 1178)

Załącznik nr 1

RAMOWY PROGRAM KURSU PRZYGOTOWAWCZEGO

Lp.	Przedmiot	Liczba godzin
1	Wybrane zagadnienia prawne	5
2	Wybrane zagadnienia pragmatyki służbowej	6
3	Wybrane zagadnienia etyki zawodowej	5
4	Wybrane zagadnienia penitencjarne	14
5	Wybrane zagadnienia administracyjne wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania	3
6	Wybrane problemy bezpieczeństwa	8
7	Przepisy działu służby	5
8	Trening komunikatywny	7
9	Szkolenie strzeleckie	40
10	Wychowanie fizyczne z elementami samoobrony	12
11	Musztra	5
12	Zasady pisania raportów i dokumentów służbowych	2
Łączna liczba godzin		112

PROGRAM NAUKI W SZKOLE PODOFICERSKIEJ SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

I. Cel szkolenia.

Celem szkolenia zawodowego w szkole podoficerskiej Służby Więziennej jest przygotowanie funkcjonariuszy do wykonywania zadań określonych w ustawie o Służbie Więziennej oraz Kodeksie karnym wykonawczym i innych przepisach regulujących działalność Służby Więziennej w zakresie samodzielnego pełnienia służby na zajmowanych stanowiskach służbowych; poszerzanie i generowanie wiedzy i umiejętności zawodowych, kształtowanie humanistycznych postaw oraz wspieranie rozwoju osobistego samokształcenia i promocja zdrowia. Kształcenie ma charakter interdyscyplinarny i, bazując na teorii i praktyce andragogiki, powinno zmierzać do wszechstronnego rozwoju funkcjonariuszy i obejmować sfery poznawczą, emocjonalną oraz psychomotoryczną tak, aby sprzyjało tworzeniu zintegrowanego systemu wiedzy. W szkoleniu należy korzystać z dorobku polskiej penitencjarystyki oraz osiągnięć i standardów międzynarodowych, a zwłaszcza Europejskich Reguł Więziennych.

Celem szkolenia zawodowego funkcjonariuszy posiadających zgodę na złożenie egzaminu na podoficera Służby Więziennej jest stymulowanie procesu samodzielnego zdobywania przez funkcjonariuszy wiedzy teoretycznej i doskonalenia ich umiejętności praktycznych w swojej specjalizacji.

II. Organizacja szkolenia.

Szkoła podoficerska Służby Więziennej jest organizowana w systemie stacjonarnym i obejmuje w zależności od specjalizacji zawodowych dwa kursy: podstawowy i skrócony. Szkoleniu stacjonarnemu podlegają funkcjonariusze zatrudnieni na stanowiskach podoficerskich wszystkich służb, po zakończeniu szkolenia wstępnego.

Podstawę realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego stanowią plan i program nauczania.

Absolwenci szkoły w szczególności powinni opanować niezbędny zakres wiedzy ogólnopenitencjarnej, społeczno-prawnej i specjalistycznej, warunkującej prawidłowe wykonywanie obowiązków służbowych i praktyczne umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach oraz posługiwania się sprzętem będącym na wyposażeniu jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

III. Formy i metody szkolenia.

Podstawową formą szkolenia jest lekcja, trwająca 45 minut. Zajęcia mogą być również realizowane w systemie pozaklasowo-lekcyjnym, w odpowiednio dobranych grupach ćwiczeniowych.

Zajęcia dydaktyczne są realizowane:

- metodami podającymi (np. wykład, wykład problemowy),
- metodami aktywizującymi (np. ćwiczenia, gry symulacyjne, gry sztabowe, warsztaty sytuacyjne),
- poprzez zajęcia praktyczne (np. poligon, strzelanie, szkolenie techniczne).

W kształceniu obowiązuje zasada doboru metod i środków odpowiednich do cech słuchaczy, szczególnie ich wykształcenia, zdolności i umiejętności. Ze względu na potrzebę praktycznej nauki zawodu, stosuje się głównie metody praktyczne, oparte na ćwiczeniu. W planie nauczania jest przewidziana pięciodniowa praktyka, realizowana w wybranych jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej.

Zajęcia są realizowane przez pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) w wymiarze do dziesięciu godzin zajęć lekcyjnych. Udział w zajęciach objętych planem nauczania jest obowiązkowy.

IV. Plan nauczania.

Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin w poszczególnych specjalizacjach zawodowych								
		Kurs podstawowy					Kurs skrócony			
		ochron- na	ewiden- cyjna	kwater- mistrzo- wska	finan- sowa	zatrud- nienia	trans- porto- wa	łączy- ności	admini- stra- cyjna	służba zdrowia
1	Wybrane zagadnienia prawne	30	30	30	30	30	17	17	17	17
2	Wybrane zagadnienia z historii polskiego więziennictwa	10	10	10	10	10	-	-	-	-
3	Wybrane zagadnienia kryminologiczne	25	25	25	25	25	11	11	11	11
4	Zagadnienia bezpieczeństwa	58E	44E	44E	44E	44E	25E	25E	25E	25E
5	Warsztaty sytuacyjne	28	21	21	21	21	14	14	14	14
6	Pragmatyka służbowa	30E	30E	30E	30E	30E	20E	20E	25E	20E
7	Zagadnienia penitencjarne	38E	32E	32E	32E	32E	25E	25E	25E	25E
8	Ratownictwo przedmedyczne	10	10	10	10	10	10	10	10	-
9	Szkolenie strzeleckie	70E	40E	40E	40E	40E	35E	35E	35E	35E
10	Szkolenie techniczne	15	10	10	10	10	10	10	10	10
11	Wychowanie fizyczne z elementami samoobrony	61E	30	30	30	30	20	20	20	20
12	Musztra	5	5	5	5	5	5	5	5	5
13	Psychospołeczne aspekty izolacji więziennej	14	12	12	12	12	-	-	-	-
14	Psychologiczne aspekty izolacji więziennej	-	-	-	-	-	-	-	-	12
15	Ewidencja penitencjarna	15	65E	-	-	-	-	-	-	-
16	Zatrudnienie osadzonych	10	20	20	20	65E	-	-	-	-
17	Zagadnienia finansowe	-	-	10	70E	-	-	-	-	-
18	Zagadnienia finansowo- kwatremistrzowskie	15	15	-	-	15	-	15	15	15
19	Zagadnienia kwatremistrzowskie	-	-	65E	30	-	25E	-	-	-
20	Bezpieczeństwo i higiena pracy	-	35	35E	-	35E	30	30	-	-
21	Organizacja pracy biurowej	-	-	-	-	-	-	-	40E	-
22	Archiwistyka	-	5	-	5	5	-	-	5	-
23	Organizacja i zadania więziennej służby zdrowia	-	-	-	-	-	-	-	-	40E
24	Zagadnienia łączności i techniki więziennej	-	-	-	-	-	-	25E	-	-
25	Techniki działań interwencyjnych	34E	-	-	-	-	-	-	-	-
26	Podstawy informatyki	15	15	15	20	15	15	15	-	15
27	Praktyka zawodowa	40	40	40	40	40	-	-	-	-
	Łączna liczba godzin	523	494	484	484	474	262	277	257	264

Objaśnienie: **E** - egzamin.

V. Program ramowy kursu podstawowego i skróconego.**KURS PODSTAWOWY****1. WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE**

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane zagadnienia prawa konstytucyjnego.
2	Elementy prawa administracyjnego.
3	Podstawy wiedzy o prawie karnym.
4	Problematyka ochrony praw człowieka.
Łączna liczba godzin - 30	

2. WYBRANE ZAGADNIENIA Z HISTORII POLSKIEGO WIĘZIENICTWA

Lp.	Zagadnienia
1	Sytuacja polskiego więziennictwa u progu II Rzeczypospolitej Polskiej.
2	Podstawy prawne więziennictwa międzywojennego.
3	Organizacja i struktura więziennictwa międzywojennego.
4	Polski system penitencjarny w latach 30. XX w.
5	Osiągnięcia i porażki polskiego więziennictwa międzywojennego.
6	Więziennictwo w okresie II wojny światowej.
7	Sytuacja polskiego więziennictwa po II wojnie światowej.
8	Zmiany w polskim więziennictwie w okresie stalinowskim i po 1956 r.
9	Podstawy prawne polskiego więziennictwa powojennego.
10	Organizacja i struktura więziennictwa polskiego w latach 1944-1989.
11	Osiągnięcia i porażki polskiego więziennictwa powojennego.
Łączna liczba godzin - 10	

3. WYBRANE ZAGADNIENIA KRYMINOLOGICZNE

Lp.	Zagadnienia
1	Przestępstwo i przestępczość – zmiany zachodzące w przestępczości w Polsce.
2	Etiologia kryminalna - wybrane czynniki i zjawiska kryminogenne.
3	Etiologia kryminalna a wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
4	Wybrane zagadnienia wiktymologii kryminalnej. Znaczenie znajomości czynników wiktymogennych oraz roli ofiary w genezie przestępstwa, w organizacji wykonywania kary pozbawienia wolności oraz tymczasowego aresztowania.
5	Czynniki kryminogenne środowiska więziennego wpływające na przestępcze i negatywne zachowania osadzonych.
6	Analiza kryminologiczna niektórych rodzajów przestępstw popełnianych przez osadzonych w okresie izolacji penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 25	

4. ZAGADNIENIA BEZPIECZEŃSTWA

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
2	Organizacja służby ochronnej.
3	Służba wartownicza.
4	Służba konwojowa.
5	Ochrona wewnętrzna.
6	Przedsięwzięcia ochronne.
7	Środki przymusu bezpośredniego.
8	Zagrożenia jednostek organizacyjnych SW.
9	Działania interwencyjne.
Łączna liczba godzin - 58	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
2	Organizacja służby ochronnej.
3	Służba konwojowa.
4	Ochrona wewnętrzna.
5	Przedsięwzięcia ochronne.
6	Środki przymusu bezpośredniego.
7	Zagrożenia jednostek organizacyjnych SW.
Łączna liczba godzin - 44	

5. WARSZTATY SYTUACYJNE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
2	Praca w zespole jako niezbędny element wpływający na skuteczność oddziaływań podejmowanych przez funkcjonariuszy działu ochrony. Problem autorytetu funkcjonariusza SW.
3	Rozpoznawanie zamiarów i nastrojów wśród osadzonych.
4	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje.
5	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 28	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Obserwacja jako podstawowe źródło zdobywania informacji o ludziach.
2	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
3	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 21	

C. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Obserwacja i rozmowa jako podstawowe źródło zbierania informacji.
2	Elementy kierowania grupą, porozumiewanie się w sytuacjach trudnych.
3	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 21	

D. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
2	Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych.
3	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 21	

6. PRAGMATYKA SŁUŻBOWA

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia z zakresu organizacji i zadań SW.
2	Wybrane problemy stosunku służbowego funkcjonariusza SW.
3	Problematyka obowiązków i odpowiedzialności funkcjonariusza SW.
4	Problematyka uprawnień i wyróżnień udzielanych funkcjonariuszowi SW.
5	Ustanie stosunku służbowego.
Łączna liczba godzin - 30	

7. ZAGADNIENIA PENITENCJARNE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane zagadnienia systemów penitencjarnych.
2	Międzynarodowe standardy postępowania z więźniami. Międzynarodowa ochrona praw osadzonych.
3	Przeciwdziałanie antysemityzmowi. Ochrona praw migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
4	Cele, funkcje i zasady wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
5	Typologia jednostek penitencjarnych i klasyfikacja skazanych.
6	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu, rodzaju zakładu karnego i systemu wykonywania kary.
7	Status prawny skazanego.
8	Status prawny osób tymczasowo aresztowanych.
9	Porządek wewnętrzny.
10	Metody resocjalizacji.
11	Środki oddziaływań penitencjarnych.
12	Praca socjalna z osadzonymi. Współdziałanie ze społeczeństwem.
13	Podkultura przestępcza.
14	Warunkowe przedterminowe zwolnienie, przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności.
Łączna liczba godzin - 38	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane zagadnienia systemów penitencjarnych.
2	Międzynarodowe standardy postępowania z więźniami. Międzynarodowa ochrona praw osadzonych.
3	Przeciwdziałanie antysemityzmowi. Ochrona praw migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
4	Cele, funkcje i zasady wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
5	Typologia jednostek penitencjarnych i klasyfikacja skazanych.
6	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu, rodzaju zakładu karnego i systemu wykonywania kary.
7	Status prawny skazanego.
8	Status prawny osób tymczasowo aresztowanych.
9	Porządek wewnętrzny.
10	Metody resocjalizacji.
11	Środki oddziaływań penitencjarnych.
12	Praca socjalna z osadzonymi. Współdziałanie ze społeczeństwem.
13	Podkultura przestępcza.
14	Warunkowe przedterminowe zwolnienie, przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności.
Łączna liczba godzin - 32	

8. RATOWNICTWO PRZEDMEDYCZNE

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady udzielania pierwszej pomocy.
2	Reanimacja i wstrząs.
3	Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
4	Podstawowe zasady postępowania z osadzonymi nosicielami wirusa HIV.
Łączna liczba godzin - 10	

9. SZKOLENIE STRZELECKIE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Uzbrojenie SW.
2	Podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
3	Podstawy celnego strzelania.
4	Obsługa techniczna poszczególnych jednostek broni.
5	7,62 mm kbk AKMS.
6	Strzelba kal.12 Winchester.
7	9 mm P-64.
8	9 mm P-98 Mag.
9	9 mm PM-98 Glauberyt.
10	RWGŁ-1, RWGŁ-3.
11	Rewolwer i 26 mm PS wz.1944 i wz.1978.
12	Chemiczne środki obezwładniające. Petardy.
13	Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
14	Maski przeciwgazowe.
15	Wypadki nadzwyczajne – związane z nieprawidłowym postępowaniem się uzbrojeniem.
16	Strzelania z 7,62 mm kbk AKMS – Nr 5, 6, 7.
17	Strzelania ze strzelby kal.12 – Nr 5, 6, 7.
18	Strzelania z 9 mm P-64 – Nr 1, 2, 4.
19	Strzelania z 9 mm P-98 Mag – Nr 5, 6, 7.
20	Strzelania z 9 mm PM-98 Glauberyt – Nr 1, 3, 4.
21	Strzelanie pokazowe.
22	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających, petard i amunicji specjalnej.
Łączna liczba godzin - 70	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia organizacyjne. Uzbrojenie SW.
2	Podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
3	7,62 mm kbk AKMS.
4	Strzelba kal.12 Winchester.
5	9 mm P-64.
6	9 mm P-98 Mag.
7	9 mm PM-98 Glauberyt.

8	RWGŁ-1, RWGŁ-3.
9	Rewolwer i 26 mm PS wz.1944 i wz.1978.
10	Chemiczne środki obezwładniające. Petardy.
11	Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
12	Maski przeciwgazowe.
13	Strzelania z 7,62 mm kbk AKMS – Nr 5.
14	Strzelania z 9 mm P-64 – Nr 1, 2.
15	Strzelania ze strzelby kal.12 – Nr 5, 6.
16	Strzelania z 9 mm P-98 Mag – Nr 5, 7.
17	Strzelania z 9 mm PM-98 Glauberyt – Nr 1, 2.
18	Strzelanie pokazowe.
19	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających i pirotechnicznych.
Łączna liczba godzin - 40	

10. SZKOLENIE TECHNICZNE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
2	Podręczny sprzęt gaśniczy.
3	Motopompy i sprzęt pożarniczy.
4	Sprzęt ratowniczy stosowany w sytuacjach zagrożenia.
5	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
6	Obsługa radiotelefonów.
7	Urządzenia zabezpieczające.
Łączna liczba godzin - 15	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Zagrożenie pożarowe jednostek organizacyjnych SW.
2	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
3	Podręczny sprzęt gaśniczy.
4	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
5	Obsługa radiotelefonów bazowego, noszonego i samochodowego.
6	Urządzenia zabezpieczające.
Łączna liczba godzin - 10	

11. WYCHOWANIE FIZYCZNE Z ELEMENTAMI SAMOOBRONY**A. Specjalizacja ochronna**

Lp.	Zagadnienia
1	Cele i zadania samoobrony. Ćwiczenia wprowadzające.
2	Uwalnianie się z obchwyków i uchwytów.
3	Obrona przed ciosami i kopnięciami.
4	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
5	Chwyty specjalne.
6	Technika i taktyka działania w sytuacjach zagrożenia.
7	Próby i testy końcowe.
Łączna liczba godzin - 61	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Cele i zadania samoobrony. Ćwiczenia wprowadzające.
2	Uwalnianie się z obchwyków i uchwytów.
3	Obrona przed ciosami i kopnięciami.
4	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
5	Chwyty specjalne.
6	Próby i testy końcowe.
Łączna liczba godzin - 30	

12. MUSZTRA

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady pobytu słuchaczy w COSSW.
2	Zasady służbowego zachowania się funkcjonariusza SW.
3	Musztra pojedynczego funkcjonariusza SW.
4	Musztra pododdziału.
Łączna liczba godzin - 5	

13. PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY IZOLACJI WIĘZIENNEJ

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Psychologiczna charakterystyka oraz zasady postępowania z osobami pozbawionymi wolności.
2	Zaburzenia psychiczne i zachowania występujące u osadzonych.
3	Analiza relacji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem relacji zachodzących w warunkach izolacji.
4	Metody rozpoznawania środowiska osadzonych.
5	Uwarunkowania etyczne związane z pełnieniem roli funkcjonariusza SW.
Łączna liczba godzin - 14	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Psychologiczna charakterystyka oraz zasady postępowania z osobami pozbawionymi wolności.
2	Analiza relacji społecznych ze szczególnym uwzględnieniem relacji zachodzących w warunkach izolacji.
3	Metody rozpoznawania środowiska z uwzględnieniem specyfiki miejsca pracy.
4	Zasady sprawnego porozumiewania się.
5	Uwarunkowania etyczne związane z pełnieniem roli funkcjonariusza SW.
Łączna liczba godzin - 12	

14. EWIDENCJA PENITENCJARNA

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Organy postępowania wykonawczego.
2	Przyjmowanie tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
3	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
4	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
5	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
6	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
7	Transportowanie osadzonych.
8	Zwalnianie osadzonych.
9	Podstawy obsługi komputerowego systemu ewidencji osadzonych.
Łączna liczba godzin - 15	

B. Specjalizacja ewidencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia wstępne z zakresu ewidencji penitencjarnej.
2	Wybrane akty prawne regulujące czynności związane z wykonywaniem kar i środków, wykonywane przez organy niebędące organami SW, a zadania działu ewidencji.
3	Rejonizacja osadzania w jednostkach penitencjarnych.
4	Czynności związane z przyjmowaniem tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
5	Ewidencjonowanie przyjęć osadzonych.
6	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
7	Obliczanie czasu wykonywania kary i środka przymusu.
8	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
9	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
10	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
11	Ewidencjonowanie przepustek osadzonych.
12	Postępowanie w przypadku gdy osadzony zbiegnie albo w wyznaczonym terminie nie powróci z przepustki.
13	Postępowanie w przypadku narodzin i zgonu w jednostce penitencjarnej.
14	Transportowanie osadzonych.
15	Zwalnianie osadzonych.
16	Prowadzenie sprawozdawczości statystycznej.
Łączna liczba godzin - 65	

15. ZATRUDNIENIE OSADZONYCH

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego, prawa pracy, prawa cywilnego i innych gałęzi prawa.
2	Rola Kodeksu karnego wykonawczego w regulacji prawnej odnoszącej się do zatrudnienia osadzonych.
3	Wybrane przepisy Kodeksu pracy.
4	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
5	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
6	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, kwatermistrzowska, finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 20	

C. Specjalizacja zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.

10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 65	

16. ZAGADNIENIA FINANSOWE

A. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Działalność eksploatacyjna - wybrane problemy.
3	Depozyt osadzonych.
4	Inwentaryzacja składników majątkowych.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Wybrane zagadnienia z rachunkowości.
3	Działalność eksploatacyjna.
4	Depozyt osadzonych.
5	Środki specjalne.
6	Inwentaryzacja składników majątkowych.
Łączna liczba godzin - 70	

17. ZAGADNIENIA FINANSOWO-KWATERMISTRZOWSKIE

Lp.	Zagadnienia
1	Zaopatrywanie funkcjonariuszy SW w umundurowanie służbowe.
2	Zasady wypłaty równoważnika za umundurowanie i czyszczenie umundurowania służbowego.
3	Zaopatrywanie funkcjonariuszy SW w wyposażenie specjalne.
4	Zasady noszenia umundurowania i wyposażenia specjalnego.
5	Uprawnienia socjalno-bytowe osadzonych.
6	Krajowe podróże służbowe.
7	Zasady dokonywania potrąceń na ubezpieczenia społeczne i podatek dochodowy.
8	Podstawowe zasady realizacji uprawnień mieszkaniowych funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin - 15	

18. ZAGADNIENIA KWATERMISTRZOWSKIE

A. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Służba żywnościowa.
3	Służba mundurowa.
4	Służba kwaterunkowo-eksploatacyjna.
5	Służba transportowa.
Łączna liczba godzin – 65	

B. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Służba żywnościowa.
3	Służba mundurowa.
4	Służba kwaterunkowo – eksploatacyjna.
5	Służba transportowa.
Łączna liczba godzin – 30	

19. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce – regulacje prawne z zakresu ochrony pracy - porównanie z systemem Unii Europejskiej.
2	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
3	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.
4	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
5	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
6	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
7	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
8	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
9	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
Łączna liczba godzin - 35	

20. ARCHIWISTYKA

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe zasady i pojęcia obowiązujące w archiwistyce.
2	Organizacja pracy kancelaryjnej i archiwalnej.
3	Organizacja i zadania archiwów zakładowych i składnic akt.
4	Lokal i wyposażenie archiwum zakładowego i składnic akt.
Łączna liczba godzin - 5	

21. TECHNIKI DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH

Lp.	Zagadnienia
1	Działania ochronne podejmowane w jednostce organizacyjnej SW.
2	Stosowanie środków przymusu bezpośredniego w działaniach ochronnych.
3	Taktyka działań ochronnych w terenie otwartym.
4	Taktyka działań ochronnych w obiektach i budowlach więziennych.
5	Dokumentacja ochronna.
Łączna liczba godzin - 34	

22. PODSTAWY INFORMATYKI

A. Specjalizacje: ochronna, ewidencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Podstawy pracy w systemie Windows 9X.
3	Sieć komputerowa.
4	Uruchamianie programów, praca wielozadaniowa.
5	Mechanizm działania schowka.
6	Tworzenie i organizacja danych.
7	Przygotowywanie dokumentów przy użyciu edytora tekstów.
8	Kopiowanie plików. Wykorzystanie poczty elektronicznej w przenoszeniu danych.
9	Wykorzystanie komputerowego systemu ewidencji osadzonych w pracy danego działu służby.
Łączna liczba godzin - 15	

B. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Podstawy pracy w systemie Windows 9X.
3	Sieć komputerowa.
4	Uruchamianie programów, praca wielozadaniowa.
5	Mechanizm działania schowka.
6	Tworzenie i organizacja danych.
7	Przygotowywanie dokumentów przy użyciu edytora tekstów.
8	Kopiowanie plików. Wykorzystanie poczty elektronicznej w przenoszeniu danych.
9	Prezentacja programów wspomagających pracę działu kwatermistrzowskiego (żywnościowego, magazynowego, mundurowego).
Łączna liczba godzin - 15	

C. Specjalizacje: finansowa, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Podstawy pracy w systemie Windows 9X.
3	Sieć komputerowa.
4	Uruchamianie programów, praca wielozadaniowa.
5	Mechanizm działania schowka.
6	Tworzenie i organizacja danych.
7	Przygotowywanie dokumentów przy użyciu edytora tekstów.
8	Kopiowanie plików. Wykorzystanie poczty elektronicznej w przenoszeniu danych.
9	Prezentacja programów wspomagających pracę działu finansowego i pionu zatrudnienia.
Łączna liczba godzin - 15	

23. PRAKTYKA ZAWODOWA

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
2	Pełnienie służby na posterunkach w różnych miejscach jednostki organizacyjnej SW.
3	Realizacja czynności i przedsięwzięć systemu ochrony przez funkcjonariuszy SW w różnych miejscach pełnienia służby.
4	Postępowanie funkcjonariuszy SW na danym posterunku w przypadku zakłócenia porządku lub bezpieczeństwa jednostki organizacyjnej SW.
5	Dokumentacja ochronna.
6	Zabezpieczenia techniczno-ochronne.
Łączna liczba godzin - 40	

KURS SKRÓCONY

1. WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane zagadnienia prawa konstytucyjnego.
2	Elementy prawa administracyjnego.
3	Podstawy wiedzy o prawie karnym.
4	Problematyka ochrony praw człowieka.
Łączna liczba godzin - 17	

2. WYBRANE ZAGADNIENIA KRYMINOLOGICZNE

Lp.	Zagadnienia
1	Przestępstwo i przestępczość – zmiany zachodzące w przestępczości w Polsce.
2	Etiologia kryminalna - wybrane czynniki i zjawiska kryminogenne.
3	Wybrane zagadnienia wiktymologii kryminalnej.
4	Znaczenie znajomości zagadnień z zakresu etiologii kryminalnej i wiktymologii kryminalnej w organizacji wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
5	Podstawowe zagadnienia przestępczości osadzonych w okresie izolacji penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 11	

3. ZAGADNIENIA BEZPIECZEŃSTWA

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
2	Organizacja służby ochronnej.
3	Służba konwojowa.
4	Ochrona wewnętrzna.
5	Przedsięwzięcia ochronne.
6	Środki przymusu bezpośredniego.
7	Zagrożenia jednostek organizacyjnych SW.
Łączna liczba godzin - 25	

4. WARSZTATY SYTUACYJNE

A. Specjalizacje: transportowa, łączności

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Budowanie prawidłowych relacji z przełożonymi. Asertywność w miejscu pracy.
2	Problem świadomej i nieświadomej prowokacji w miejscu pracy. Zjawisko nielegalnych kontaktów (korupcja).
3	Zjawisko rutyny i wypalenia zawodowego. Prezentacja konstruktywnych sposobów odreagowywania napięć psychicznych związanych z pracą.
Łączna liczba godzin - 14	

B. Specjalizacja administracyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Rola sekretarki w relacji z klientem. Asertywność w miejscu pracy.
2	Problem świadomej i nieświadomej prowokacji w miejscu pracy. Zjawisko nielegalnych kontaktów (korupcja).
3	Rozwijanie empatii i umiejętności radzenia z klientami przejawiającymi różnego rodzaju reakcje emocjonalne. Prezentacja konstruktywnych sposobów odreagowywania napięć psychicznych związanych z pracą.
Łączna liczba godzin - 14	

C. Specjalizacja służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Wpływ stresu psychologicznego na proces porozumiewania się.
2	Problem świadomej i nieświadomej prowokacji w miejscu pracy. Zjawisko nielegalnych kontaktów (korupcja).
3	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje. Prezentacja konstruktywnych sposobów odreagowywania napięć psychicznych związanych z pracą.
Łączna liczba godzin - 14	

5. PRAGMATYKA SŁUŻBOWA

A. Specjalizacje: transportowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia z zakresu organizacji i zadań SW.
2	Wybrane problemy stosunku służbowego funkcjonariusza SW.
3	Problematyka obowiązków i odpowiedzialności funkcjonariusza SW.
4	Problematyka uprawnień i wyróżnień udzielanych funkcjonariuszowi SW.
5	Ustanie stosunku służbowego.
Łączna liczba godzin - 20	

B. Specjalizacja administracyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia z zakresu organizacji i zadań SW.
2	Wybrane problemy stosunku służbowego funkcjonariusza SW.
3	Problematyka obowiązków i odpowiedzialności funkcjonariusza SW.
4	Problematyka uprawnień i wyróżnień udzielanych funkcjonariuszowi SW.
5	Ustanie stosunku służbowego.
Łączna liczba godzin - 25	

6. ZAGADNIENIA PENITENCJARNE

A. Specjalizacje: transportowa, łączności

Lp.	Zagadnienia
1	System penitencjarny i jego elementy.
2	Międzynarodowe standardy postępowania z więźniami.
3	Cele, funkcje i zasady wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
4	Klasyfikacja skazanych i typologia jednostek penitencjarnych.
5	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu, rodzaju zakładu karnego i systemu wykonywania kary.
6	Status prawny skazanych i tymczasowo aresztowanych.
7	Porządek wewnętrzny.
8	Metody resocjalizacji.
9	Środki oddziaływań penitencjarnych.
10	Praca socjalna z osadzonymi. Współdziałanie ze społeczeństwem.

11	Podkultura przestępcza.
12	Ogólne zasady organizacji transportów osadzonych.
13	Problem manipulacji w środowisku więziennym – korupcja.
14	Praktyczna przydatność wiedzy penitencjarnej na zajmowanym stanowisku.
Łączna liczba godzin - 25	

B. Specjalizacja administracyjna

Lp.	Zagadnienia
1	System penitencjarny i jego elementy.
2	Międzynarodowe standardy postępowania z więźniami.
3	Cele, funkcje i zasady wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
4	Klasyfikacja skazanych i typologia jednostek penitencjarnych.
5	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu, rodzaju zakładu karnego i systemu wykonywania kary.
6	Status prawny skazanych i tymczasowo aresztowanych.
7	Porządek wewnętrzny.
8	Metody resocjalizacji.
9	Środki oddziaływań penitencjarnych.
10	Praca socjalna z osadzonymi. Współdziałanie ze społeczeństwem.
11	Podkultura przestępcza.
12	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
13	Problem manipulacji w środowisku więziennym – korupcja.
14	Praktyczna przydatność wiedzy penitencjarnej na zajmowanym stanowisku.
Łączna liczba godzin - 25	

C. Specjalizacja służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	System penitencjarny i jego elementy.
2	Międzynarodowe standardy postępowania z więźniami.
3	Cele, funkcje i zasady wykonywania kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
4	Klasyfikacja skazanych i typologia jednostek penitencjarnych.
5	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu, rodzaju zakładu karnego i systemu wykonywania kary.

6	Status prawny skazanych i tymczasowo aresztowanych.
7	Porządek wewnętrzny.
8	Metody resocjalizacji.
9	Środki oddziaływań penitencjarnych.
10	Praca socjalna z osadzonymi. Współdziałanie ze społeczeństwem.
11	Podkultura przestępcza.
12	Praktyczna przydatność wiedzy penitencjarnej na zajmowanym stanowisku.
Łączna liczba godzin - 25	

7. RATOWNICTWO PRZEDMEDYCZNE

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady udzielania pierwszej pomocy.
2	Reanimacja i wstrząs.
3	Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
4	Podstawowe zasady postępowania z osadzonymi nosicielami wirusa HIV.
Łączna liczba godzin - 10	

8. SZKOLENIE STRZELECKIE

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia organizacyjne. Uzbrojenie SW.
2	Podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
3	Strzelba kal.12 Winchester.
4	9 mm P-64.
5	9 mm P-98 Mag.
6	9 mm PM-98 Glauberyt.
7	RWGŁ-1, RWGŁ-3.
8	Rewolwer i 26 mm PS wz.1944 i wz.1978.
9	Chemiczne środki obezwładniające. Petardy.
10	Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
11	Maski przeciwgazowe.
12	Strzelania ze strzelby kal.12 – Nr 5, 6.
13	Strzelania z 9 mm P-64 – Nr 1.
14	Strzelania z 9 mm P-98 Mag – Nr 4, 6.
15	Strzelania z 9 mm PM-98 Glauberyt – Nr 1.

16	Strzelanie pokazowe.
17	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających i pirotechnicznych.
Łączna liczba godzin - 35	

9. SZKOLENIE TECHNICZNE

A. Specjalizacje: transportowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Zagrożenie pożarowe jednostek organizacyjnych SW.
2	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
3	Podręczny sprzęt gaśniczy.
4	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
5	Obsługa radiotelefonów bazowego, noszonego i samochodowego.
6	Urządzenia zabezpieczające.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacja administracyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Zagrożenie pożarowe jednostek organizacyjnych SW.
2	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
3	Podręczny sprzęt gaśniczy.
4	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
5	Obsługa radiotelefonu bazowego.
6	Obsługa faksu i faksmodemu.
7	Urządzenia zabezpieczające.
Łączna liczba godzin - 10	

10. WYCHOWANIE FIZYCZNE Z ELEMENTAMI SAMOOBRONY

Lp.	Zagadnienia
1	Cele i zadania samoobrony. Ćwiczenia wprowadzające.
2	Uwalnianie się z obchwyków i uchwytów.
3	Obrona przed ciosami i kopnięciami.

4	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
5	Chwyty specjalne.
6	Próby i testy końcowe.
Łączna liczba godzin - 20	

11. MUSZTRA

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady pobytu słuchaczy w COSSW.
2	Zasady służbowego zachowania się funkcjonariusza SW.
3	Musztra pojedynczego funkcjonariusza SW.
4	Musztra pododdziału.
Łączna liczba godzin - 5	

12. PSYCHOLOGICZNE ASPEKTY IZOLACJI WIĘZIENNEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Funkcjonowanie człowieka w warunkach stresu psychologicznego.
2	Izolacja więzienna i jej wpływ na zachowanie osadzonych.
3	Obserwacja i rozmowa – podstawowe narzędzia zbierania informacji o osadzonych.
4	Wybrane zaburzenia psychiczne występujące wśród osadzonych – sposób postępowania.
5	Problem etyki zawodowej i zjawisko korupcji w miejscu pracy.
Łączna liczba godzin - 12	

13. ZAGADNIENIA FINANSOWO-KWATERMISTRZOWSKIE

Lp.	Zagadnienia
1	Zaopatrywanie funkcjonariuszy SW w umundurowanie służbowe.
2	Zasady wypłaty równoważnika za umundurowanie i czyszczenie umundurowania służbowego.
3	Zaopatrywanie funkcjonariuszy SW w wyposażenie specjalne.
4	Zasady noszenia umundurowania i wyposażenia specjalnego.
5	Uprawnienia socjalno-bytowe osadzonych.
6	Krajowe podróże służbowe.
7	Zasady dokonywania potrąceń na ubezpieczenia społeczne i podatek dochodowy.
8	Podstawowe zasady realizacji uprawnień mieszkaniowych funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin - 15	

14. ZAGADNIENIA KWATERMISTRZOWSKIE

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja służby transportowej.
2	Uprawnienia do kierowania pojazdów.
3	Pojazdy do przewozów specjalnych.
4	Badania techniczne pojazdów.
5	Eksploatacja pojazdów w jednostkach organizacyjnych SW.
6	Używanie pojazdów do przewozów prywatnych.
7	Obsługi techniczne i naprawy pojazdów.
8	Normy zużycia paliw płynnych i olejów silnikowych.
9	Obsługi stanu technicznego. Zbywanie pojazdów.
10	Zasady noszenia umundurowania i wyposażenia specjalnego.
Łączna liczba godzin - 25	

15. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce – regulacje prawne z zakresu ochrony pracy - porównanie z systemem Unii Europejskiej.
2	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
3	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.
4	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
5	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
6	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
7	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
8	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
9	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
Łączna liczba godzin - 30	

16. ORGANIZACJA PRACY BIUROWEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Struktura organizacyjna SW.
2	Kwalifikacje zawodowe sekretarki.
3	Organizacja pracy dyrektora jednostki organizacyjnej SW.
4	Podstawy pracy w systemie Windows 9X.
5	Sieć komputerowa.
6	Tworzenie i organizacja danych.
7	Uruchamianie programów, praca wielozadaniowa.
8	Mechanizm działania schowka.
9	Organizacja pracy własnej sekretarki.
10	Praca kancelaryjna.
11	Przygotowywanie dokumentów przy użyciu edytora tekstów.
12	Kopiowanie plików. Wykorzystanie poczty elektronicznej w przenoszeniu danych.
13	Prezentacja systemów wspomagających pracę sekretariatu.
14	Współdziałanie sekretariatu w przygotowaniu i przeprowadzeniu zebrania.
15	Rola sekretarki w kształtowaniu prawidłowej atmosfery pracy.
16	Uregulowania prawne w zakresie ochrony informacji niejawnych oraz danych osobowych.
17	Postępowanie w sprawach skarg i wniosków.
Łączna liczba godzin - 40	

17. ARCHIWISTYKA

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe zasady i pojęcia obowiązujące w archiwistyce.
2	Organizacja pracy kancelaryjnej i archiwalnej.
3	Organizacja i zadania archiwów zakładowych i składnic akt.
4	Lokal i wyposażenie archiwum zakładowego i składnic akt.
Łączna liczba godzin - 5	

18. ORGANIZACJA I ZADANIA WIĘZIENNEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja i zakres działania więziennej służby zdrowia.
2	Zakres czynności personelu więziennej służby zdrowia.
3	Działalność podstawowa więziennej służby zdrowia.
4	Lecznictwo szpitalne.
5	Postępowanie z osobami niepełnosprawnymi fizycznie i psychicznie.
6	Postępowanie z osobami uzależnionymi od alkoholu i środków odurzających.
7	Zasady udzielania pierwszej pomocy.
8	Reanimacja i wstrząs.
9	Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
10	Postępowanie z chorymi na AIDS oraz nosicielami wirusa HIV.
11	Postępowanie z osobami odmawiającymi przyjmowania pokarmów oraz dokonującymi samouszkodzeń.
12	Elementy medycyny przemysłowej w warunkach jednostek penitencjarnych.
13	Zagadnienia etyki i deontologii zawodu pielęgniarki.
14	Gospodarowanie lekami i artykułami sanitarnymi.
Łączna liczba godzin - 40	

19. ZAGADNIENIA ŁĄCZNOŚCI I TECHNIKI WIĘZIENNEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Urządzenia łączności będące na wyposażeniu jednostek organizacyjnych SW.
2	Bezpieczeństwo pracy przy naprawie sprzętu łączności.
3	Techniczne zabezpieczenie stanowiska pracy technika łączności, urządzenia będące na wyposażeniu stanowisk dowodzenia.
4	Szkolenie zawodowe i instruktażowe funkcjonariuszy SW.
5	Opracowywanie planów pracy technika łączności.
6	Prowadzenie dokumentacji stanowiska technika łączności.
7	Obsługa sprzętu na bazie urządzeń będących na wyposażeniu COSSW.
Łączna liczba godzin - 25	

20. PODSTAWY INFORMATYKI

A. Specjalizacja transportowa

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Podstawy pracy w systemie Windows 9X.
3	Sieć komputerowa.
4	Uruchamianie programów, praca wielozadaniowa.
5	Mechanizm działania schowka.
6	Tworzenie i organizacja danych.
7	Przygotowywanie dokumentów przy użyciu edytora tekstów.
8	Kopiowanie plików. Wykorzystanie poczty elektronicznej w przenoszeniu danych.
9	Prezentacja oprogramowania przydatnego w pracy działu transportu.
Łączna liczba godzin - 15	

B. Specjalizacje: łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia ogólne.
2	Podstawy pracy w systemie Windows 9X.
3	Sieć komputerowa i TI.
4	Uruchamianie programów, praca wielozadaniowa.
5	Mechanizm działania schowka.
6	Tworzenie i organizacja danych.
7	Przygotowywanie dokumentów przy użyciu edytora tekstów.
8	Kopiowanie plików. Wykorzystanie poczty elektronicznej w przenoszeniu danych.
9	Prezentacja działających systemów TI.
Łączna liczba godzin - 15	

PROGRAM NAUKI W SZKOLE CHORAŻYCH SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

I. Cel szkolenia.

Celem szkolenia zawodowego w szkole chorążych Służby Więziennej jest przygotowanie funkcjonariuszy do wykonywania zadań określonych w ustawie o Służbie Więziennej oraz Kodeksie karnym wykonawczym i innych przepisach regulujących działalność Służby Więziennej w zakresie samodzielnego pełnienia służby na zajmowanych stanowiskach służbowych; poszerzanie i generowanie wiedzy, wyrabianie umiejętności zawodowych i przygotowanie do wypełniania zadań kierowniczych (dowódczych), a także kształtowanie humanitarnych postaw oraz samokształcenia i promocja zdrowia. Kształcenie, bazując na teorii i praktyce andragogiki, zmierza do wszechstronnego rozwoju funkcjonariuszy oraz wspierania ich rozwoju zawodowego i osobistego. Szkolenie ma charakter interdyscyplinarny obejmujący sferę poznawczą, emocjonalną oraz psychomotoryczną i ma sprzyjać tworzeniu zintegrowanego systemu wiedzy. W szkoleniu należy korzystać z dorobku polskiej penitencjarystyki oraz osiągnięć i standardów międzynarodowych, a zwłaszcza Europejskich Reguł Więziennych.

Celem doskonalenia zawodowego funkcjonariuszy posiadających zgodę na złożenie egzaminu na chorążego jest stymulowanie procesu samodzielnego zdobywania przez funkcjonariuszy wiedzy teoretycznej i doskonalenie umiejętności praktycznych w swojej specjalizacji.

II. Organizacja szkolenia.

Szkoła chorążych Służby Więziennej jest organizowana w systemie stacjonarnym dla funkcjonariuszy, którzy ukończyli szkolenie wstępne, posiadają wykształcenie wyższe zawodowe oraz zajmują stanowisko chorążackie lub są przewidywani do jego objęcia.

Podstawę realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego stanowią plan i program nauczania.

Absolwenci szkoły w szczególności powinni opanować niezbędny zakres wiedzy ogólnopentencjarnej, społeczno-prawnej i specjalistycznej, warunkującej prawidłowe wykonywanie obowiązków służbowych, w tym także zadań kierowniczych (dowódczych) oraz praktyczne umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach oraz posługiwanie się sprzętem będącym na wyposażeniu jednostek organizacyjnych Służby Więziennej.

III. Formy i metody szkolenia.

Podstawową formą szkolenia jest lekcja, trwająca 45 minut. Zajęcia mogą być również realizowane w systemie pozaklasowo-lekcyjnym, w odpowiednio dobranych grupach ćwiczeniowych.

Zajęcia dydaktyczne są realizowane:

- metodami podającymi (np. wykład, wykład problemowy),
- metodami aktywizującymi (np. ćwiczenia, warsztaty sytuacyjne, gry symulacyjne i sztabowe),

- poprzez zajęcia praktyczne (np. poligon, strzelanie, szkolenie techniczne).

W kształceniu obowiązuje zasada doboru metod i środków odpowiednich do cech słuchaczy, szczególnie ich wykształcenia, zdolności i umiejętności, a także w miarę możliwości doświadczeń zawodowych. Ze względu na potrzebę doskonalenia zawodowego należy stosować metody oparte na ćwiczeniu i grach sztabowych.

Zajęcia są realizowane przez pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) w wymiarze do dziesięciu godzin zajęć lekcyjnych. Udział w zajęciach objętych planem nauczania jest obowiązkowy.

IV. Plan nauczania.

Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin w poszczególnych specjalizacjach zawodowych									
		penitencyjna	ochronna	ewidencyjna	zatrudnienia	bezpieczeństwa i higieny pracy	administracyjna	kwaterynistrzowska	finansowa	łączności	służby zdrowia
1	Wybrane zagadnienia prawne	30	30	30	30	30	30E	30	30	30	30
2	Wybrane zagadnienia z historii polskiego więziennictwa	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
3	Kryminologia z elementami kryminalistyki	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
4	Zagadnienia bezpieczeństwa	40 E	65E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E
5	Warsztaty sytuacyjne	35	35	15	15	15	15	15	15	15	28
6	Pragmatyka służbowa z elementami etyki zawodowej	30E	30E	30E	30E	30E	-	30E	30E	30E	30E
7	Zagadnienia penitencyjne	-	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂
8	Ratownictwo przedmedyczne	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-
9	Szkolenie strzeleckie	30E	65E	30E	30E	30E	30E	30E	30E	30E	30E
10	Szkolenie techniczne	15	15	15	15	15	15	15	15	8	15
11	Wychowanie fizyczne z elementami samoobrony	40E	50E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E
12	Musztra	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
13	Metodyka oddziaływań resocjalizacyjnych	50E ₁	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	Elementy diagnostyki penitencyjnej	20E ₁	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Psychospołeczne aspekty izolacji więziennej	30E ₁	30E ₂	15E ₂	15E ₂	15E ₂	15E ₂	15E ₂	15E ₂	15E ₂	30E ₂
16	Przepisy regulujące wykonywanie kar i środków	20	20	20	20	20	20	20	20	20	20
17	Ewidencja penitencyjna	15	15	60E	15	15	-	-	-	-	-
18	Zatrudnienie osadzonych	10	10	10	65E	20	10	10	10	-	-
19	Zagadnienia finansowe	10	10	10	10	10	10	20	70E	-	-
20	Zagadnienia kwatermistrzowskie	-	-	-	-	-	-	65E	20	-	-
21	Bezpieczeństwo i higiena pracy	-	-	15	35E	65E	-	35E	-	15	-
22	Przepisy kadrowe	-	-	-	-	-	60E	-	-	-	-
23	Podstawy pracy kancelaryjnej	-	-	5	5	5	5	-	5	-	5
24	Organizacja i zadania więziennej służby zdrowia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40E
25	Zagadnienia łączności i techniki więziennej	-	-	-	-	-	-	-	-	30E	-
26	Techniki i taktyka działań interwencyjnych	8	30E	8	8	8	8	8	8	8	8
27	Podstawy informatyki	10	10	20	10	10	20	20	20	20	10
28	Praktyka zawodowa	40	40	40	40	40	40	40	40	40	40
	Łączna liczba godzin	483	535	483	503	488	438	513	488	421	436

Objaśnienia: E – egzamin, E₁, E₂ – egzaminy wspólne, obejmujące treścią kilka przedmiotów.

V. Program ramowy.**1. WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE**

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane zagadnienia prawa konstytucyjnego.
2	Wybrane zagadnienia prawa i postępowania administracyjnego.
3	Wybrane zagadnienia prawa cywilnego i rodzinnego.
4	Wybrane zagadnienia prawa i postępowania karnego.
Łączna liczba godzin - 30	

2. WYBRANE ZAGADNIENIA Z HISTORII POLSKIEGO WIĘZIENICTWA

Lp.	Zagadnienia
1	Powstanie polskiego więziennictwa.
2	Więziennictwo polskie w latach 1918-1939. Więziennictwo na ziemiach polskich w czasie II wojny światowej.
3	Więziennictwo polskie po II wojnie światowej - do końca lat 60.
Łączna liczba godzin - 5	

3. KRYMINOLOGIA Z ELEMENTAMI KRYMINALISTYKI

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia z zakresu kryminologii.
2	Przestępstwo i przestępczość.
3	Kryminologiczne i penitencjarne aspekty przestępczości zorganizowanej.
4	Wybrane zagadnienia etiologii kryminalnej.
5	Potencjalne zagrożenie przestępczością w okresie izolacji penitencjarnej.
6	Kryminologiczna analiza niektórych rodzajów przestępstw popełnianych przez osadzonych w okresie izolacji penitencjarnej.
7	Wybrane elementy kryminalistyki.
8	Wybrane problemy wiktymologiczne.
9	Uwzględnienie wiedzy z zakresu etiologii i wiktymologii kryminalnej oraz kryminalistyki w praktyce penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 30	

4. ZAGADNIENIA BEZPIECZEŃSTWA

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja służby ochronnej.
2	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
3	Plan ochrony jednostki organizacyjnej SW.
4	Służba wartownicza.
5	Służba konwojowa.
6	Ochrona wewnętrzna.
7	Przedsięwzięcia ochronne.
8	Środki przymusu bezpośredniego.
9	Działania ochronne w jednostkach organizacyjnych SW.
10	System obrony i gotowości obronnej.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja służby ochronnej.
2	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
3	Plan ochrony jednostki organizacyjnej SW.
4	Służba wartownicza.
5	Służba konwojowa.
6	Ochrona wewnętrzna.
7	Przedsięwzięcia ochronne.
8	Środki przymusu bezpośredniego.
9	Działania ochronne w jednostkach organizacyjnych SW.
10	System obrony jednostki organizacyjnej SW.
Łączna liczba godzin - 40	

5. WARSZTATY SYTUACYJNE

A. Specjalizacja penitencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna (werbalna i niewerbalna).
2	Emocje i ich wpływ na zachowanie człowieka.
3	Spostrzeganie interpersonalne.
4	Struktura grupy, elementy pracy z grupą.
5	Konstruktywne sposoby rozwiązywania sytuacji trudnych.
6	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 35	

B. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
2	Praca w zespole jako niezbędny element wpływający na skuteczność oddziaływań podejmowanych przez funkcjonariuszy działu ochrony.
3	Zarządzanie zespołem pracowniczym, style zarządzania w warunkach jednostek penitencyjnych.
4	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje. Podejmowanie decyzji w sytuacjach trudnych.
5	Rozpoznawanie zamiarów i nastrojów wśród osadzonych.
6	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 35	

C. Specjalizacje: ewidencyjna, zatrudnienia, kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Obserwacja jako podstawowe źródło zdobywania informacji o ludziach.
2	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
3	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje.
4	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 15	

D. Specjalizacje: administracyjna, finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
2	Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych.
3	Elementy obsługi klienta.
4	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 15	

E. Specjalizacje: bezpieczeństwa i higieny pracy, łączności

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Budowanie prawidłowych relacji z przełożonymi. Asertywność w miejscu pracy.
2	Problem świadomej i nieświadomej prowokacji w miejscu pracy. Zjawisko nielegalnych kontaktów (korupcja).
3	Zjawisko rutyny i wypalenia zawodowego. Prezentacja konstruktywnych sposobów odreagowywania napięć psychicznych związanych z pracą.
Łączna liczba godzin - 15	

F. Specjalizacja służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Wpływ stresu psychologicznego na proces porozumiewania się.
2	Wymiana informacji jako niezbędny czynnik usprawniający współpracę międzydziałową.
3	Problem świadomej i nieświadomej prowokacji w miejscu pracy. Zjawisko nielegalnych kontaktów (korupcja).
4	Spostrzeżenie interpersonalne - skazany jako specyficzna kategoria pacjenta.
5	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje. Prezentacja konstruktywnych sposobów odreagowywania napięć psychicznych związanych z pracą.
Łączna liczba godzin - 28	

6. PRAGMATYKA SŁUŻBOWA Z ELEMENTAMI ETYKI ZAWODOWEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Problematyka zadań i organizacji SW.
2	Wybrane problemy stosunku służbowego funkcjonariusza SW.
3	Problematyka obowiązków funkcjonariusza SW.
4	Wybrane problemy etyki zawodowej funkcjonariusza SW.
5	Problematyka odpowiedzialności funkcjonariusza SW.

6	Problematyka uprawnień i wyróżnień udzielanych funkcjonariuszowi SW.
7	Ustanie stosunku służbowego.
Łączna liczba godzin - 30	

7. ZAGADNIENIA PENITENCJARNE

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia prawa karnego wykonawczego.
2	Przeciwdziałanie antysemityzmowi. Ochrona praw migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
3	Zakład karny jako instytucja wychowawcza.
4	Zasady wychowania.
5	Metody wychowania.
6	Środki oddziaływania resocjalizacyjnego.
7	Dokumentacja penitencjarna.
8	Zadania wychowawcy.
9	Zachowania osadzonych niezgodne z porządkiem wewnętrznym jednostki penitencjarnej.
10	Współdziałanie poszczególnych działów służb.
Łączna liczba godzin - 30	

8. RATOWNICTWO PRZEDMEDYCZNE

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady udzielania pierwszej pomocy.
2	Reanimacja i wstrząs.
3	Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
4	Podstawowe zasady postępowania z osadzonymi nosicielami wirusa HIV.
Łączna liczba godzin - 10	

9. SZKOLENIE STRZELECKIE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Uzbrojenie SW.
2	Podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
3	Metodyka prowadzenia strzelań.
4	Podstawy celnego strzelania.
5	Obsługa techniczna poszczególnych jednostek broni.

6	7,62 mm kbk AKMS.
7	Strzelba kal.12 Winchester.
8	9 mm P-64.
9	9 mm P-98 Mag.
10	9 mm PM-98 Glauberyt.
11	RWGŁ-1, RWGŁ-3.
12	Rewolwer i 26 mm PS wz.1944 i wz.1978.
13	Chemiczne środki obezwładniające. Petardy.
14	Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
15	Maski przeciwgazowe.
16	Wypadki nadzwyczajne – związane z nieprawidłowym posługiwaniem się uzbrojeniem.
17	Strzelania z 7,62 mm kbk AKMS – Nr 5, 6, 7.
18	Strzelania ze strzelby kal.12 – Nr 5, 6, 7.
19	Strzelania z 9 mm P-64 – Nr 2, 4.
20	Strzelania z 9 mm P-98 Mag – Nr 5, 6, 7.
21	Strzelania z 9 mm PM-98 Glauberyt – Nr 1, 3, 4.
22	Strzelanie pokazowe.
23	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających, petard i amunicji specjalnej.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Uzbrojenie SW i podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
2	7,62 mm kbk AKMS.
3	Strzelba kal.12 Winchester.
4	9 mm P-64.
5	9 mm P-98.
6	9 mm PM-98.
7	RWGŁ-1, RWGŁ-3, 26 mm PS wz.1944 i wz.1978 rewolwer.
8	Chemiczne środki obezwładniające.

9	Petardy. Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
10	Maski przeciwgazowe.
11	Strzelania – AKMS Nr 5.
12	Strzelania – Strzelba Nr 5.
13	Strzelania – P-64 Nr 4.
14	Strzelania – Mag Nr 5, 7.
15	Strzelania – Glauberyt Nr 3.
16	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających i pirotechnicznych.
Łączna liczba godzin - 30	

10. SZKOLENIE TECHNICZNE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja ochrony przeciwpożarowej.
2	Zagrożenie pożarowe jednostek penitencjarnych.
3	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
4	Podręczny sprzęt gaśniczy.
5	Obsługa motopompy.
Łączna liczba godzin - 8	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja ochrony przeciwpożarowej.
2	Zagrożenie pożarowe jednostek penitencjarnych.
3	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
4	Podręczny sprzęt gaśniczy.
Łączna liczba godzin - 8	

C. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe zasady bezpiecznej obsługi sprzętu łączności.
2	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
3	Obsługa radiotelefonów.
4	Urządzenia zabezpieczające.
Łączna liczba godzin - 7	

11. WYCHOWANIE FIZYCZNE Z ELEMENTAMI SAMOOBRONY

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
Część I. Sprawność wszechstronna	
1	Elementy gimnastyki.
2	Podstawy treningu siłowego.
3	Wybrane formy lekkiej atletyki.
4	Elementy metodyki kształtowania wybranych zdolności motorycznych.
Część II. Sprawność specjalna	
5	Pady i przewroty.
6	Uwalnianie się z obchwyków i uchwytów.
7	Obrona przed ciosami i kopnięciami.
8	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
9	Chwyty specjalne.
10	Test sprawności fizycznej.
Łączna liczba godzin - 50	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
Część I. Sprawność wszechstronna	
1	Elementy gimnastyki.
2	Podstawy treningu siłowego.
3	Wybrane formy lekkiej atletyki.
4	Elementy metodyki kształtowania wybranych zdolności motorycznych.

Część II. Sprawność specjalna	
5	Pady i przewroty.
6	Uwalnianie się z uchwytów.
7	Obrona przed ciosami i kopnięciami.
8	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
9	Zaliczenie technik samoobrony.
Łączna liczba godzin - 40	

12. MUSZTRA

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady służbowego zachowania się funkcjonariusza SW.
2	Musztra pojedynczego funkcjonariusza SW.
3	Musztra zespołowa.
Łączna liczba godzin - 5	

13. METODYKA ODDZIAŁYWAŃ RESOCJALIZACYJNYCH

Lp.	Zagadnienia
1	Cele i zadania wychowania resocjalizacyjnego.
2	Zasady resocjalizacji.
3	Metody resocjalizacji.
4	Środki oddziaływań resocjalizacyjnych.
5	Projektowanie oddziaływań resocjalizacyjnych.
6	Organizacja i prowadzenie oddziaływań penitencjarnych.
7	Prowadzenie dokumentacji wykorzystywanej w pracy penitencjarnej.
8	Przygotowanie skazanych do zwolnienia.
9	Organizacja oddziaływań resocjalizacyjnych w zakładzie karnym.
Łączna liczba godzin - 50	

14. ELEMENTY DIAGNOSTYKI PENITENCJARNEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia diagnostyki.
2	Determinanty poprawności procesu diagnostycznego.
3	Analiza mechanizmów wpływających na zachowanie człowieka w środowisku społecznym.
4	Metody i techniki badawcze stosowane w diagnostyce penitencjarnej. Obserwacja.
5	Poziomy komunikowania się i techniki aktywnego słuchania.

6	Rozmowa i wywiad.
7	Ankieta i test.
8	Analiza dokumentów osobistych i wytworów własnych osadzonych.
9	Analiza informacji zawartych w orzeczeniach psychologiczno-penitencjarnych.
10	Opracowanie diagnozy penitencjarnej.
11	Praca diagnostyczna z grupą.
12	Wykorzystanie diagnozy penitencjarnej w prognozowaniu zachowań.
13	Dylematy etyczno-prawne w diagnostyce penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 20	

15. PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY IZOLACJI WIĘZIENNEJ

A. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
Część I. Psychospołeczne aspekty izolacji więziennej	
1	Socjologiczna analiza jednostki penitencjarnej.
2	Deprawacyjny charakter izolacji więziennej.
3	Charakterystyka osób pozbawionych wolności.
4	Reakcje osadzonych na izolację więzienną.
5	Zjawisko podkultury przestępczej w warunkach izolacji więziennej.
6	Sytuacje kryzysowe występujące w warunkach izolacji więziennej.
7	Zjawisko wypalenia zawodowego funkcjonariuszy SW.
Część II. Psychopatologia	
8	Podstawowe pojęcia psychopatologii.
9	Zaburzenia nerwicowe.
10	Zaburzenia afektywne.
11	Zaburzenia osobowości.
12	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.
13	Organiczne zaburzenia psychiczne.
14	Upośledzenie umysłowe.
Łączna liczba godzin - 30	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności

Lp.	Zagadnienia
1	Socjologiczna analiza jednostki penitencjarnej.
2	Deprywacyjny charakter izolacji więziennej.
3	Charakterystyka osób pozbawionych wolności.
4	Reakcje osadzonych na izolację więzienną.
5	Zjawisko podkultury przestępczej w warunkach izolacji więziennej.
6	Sytuacje kryzysowe występujące w warunkach izolacji więziennej.
7	Zjawisko wypalenia zawodowego funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin - 15	

16. PRZEPISY REGULUJĄCE WYKONYWANIE KAR I ŚRODKÓW

Lp.	Zagadnienia
1	Międzynarodowe standardy postępowania z osobami pozbawionymi wolności.
2	Organy postępowania wykonawczego.
3	Typologia jednostek penitencjarnych i klasyfikacja skazanych.
4	Wykonywanie kary pozbawienia wolności i tymczasowego aresztowania.
5	Warunkowe przedterminowe zwolnienie, przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności.
6	System pomocy postpenitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 20	

17. EWIDENCJA PENITENCJARNA

A. Specjalizacja penitencjarna

Lp.	Zagadnienia
1	Przyjmowanie tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
2	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
3	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
4	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
5	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
6	Transportowanie osadzonych.
7	Zwalnianie osadzonych.
8	Podstawy obsługi komputerowego systemu ewidencji osadzonych.
Łączna liczba godzin - 15	

B. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Przyjmowanie tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
2	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
3	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
4	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
5	Transportowanie osadzonych.
6	Zwalnianie osadzonych.
7	Podstawy obsługi komputerowego systemu ewidencji osadzonych.
Łączna liczba godzin - 15	

C. Specjalizacja ewidencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia z zakresu ewidencji penitencjarnej.
2	Wybrane akty prawne regulujące czynności związane z wykonywaniem kar i środków, wykonywane przez organy niebędące organami SW, a zadania działu ewidencji.
3	Rejonizacja osadzania w jednostkach penitencjarnych.
4	Czynności związane z przyjmowaniem tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
5	Ewidencjonowanie przyjęć osadzonych.
6	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
7	Obliczanie czasu wykonywania kary i środka przymusu.
8	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
9	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
10	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
11	Ewidencjonowanie przepustek osadzonych.
12	Postępowanie w przypadku gdy osadzony zbiegnie albo w wyznaczonym terminie nie powróci z przepustki.
13	Postępowanie w przypadku narodzin i zgonu w jednostce penitencjarnej.
14	Transportowanie osadzonych.
15	Zwalnianie osadzonych.
16	Prowadzenie sprawozdawczości statystycznej.
Łączna liczba godzin - 60	

D. Specjalizacje: zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	Przyjmowanie tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
2	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
3	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
4	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
5	Transportowanie osadzonych.
6	Zwalnianie osadzonych.
7	Podstawy obsługi komputerowego systemu ewidencji osadzonych.
Łączna liczba godzin - 15	

18. ZATRUDNIENIE OSADZONYCH

A. Specjalizacja zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego, prawa pracy, prawa cywilnego i innych gałęzi prawa.
2	Rola Kodeksu karnego wykonawczego w regulacji prawnej odnoszącej się do zatrudnienia osadzonych.
3	Wybrane przepisy Kodeksu pracy.
4	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
5	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
6	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych oraz wypadki przy pracy osadzonych.
Łączna liczba godzin - 10	

C. Specjalizacja ewidencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 10	

D. Specjalizacja bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 20	

19. ZAGADNIENIA FINANSOWE

A. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Działalność eksploatacyjna – wybrane problemy.
3	Depozyt osadzonych.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Działalność eksploatacyjna – wybrane problemy.
3	Depozyt osadzonych.
4	Inwentaryzacja składników majątkowych.
Łączna liczba godzin - 20	

C. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Wybrane zagadnienia rachunkowości.
3	Działalność eksploatacyjna.
4	Depozyt osadzonych.
5	Środki specjalne.
6	Inwentaryzacja składników majątkowych.
Łączna liczba godzin - 70	

20. ZAGADNIENIA KWATERMISTRZOWSKIE

A. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Problematyka zadań i organizacji służby kwatermistrzowskiej.
2	Służba żywnościowa.
3	Służba mundurowa.
4	Służba kwaterunkowo-eksploatacyjna.
5	Służba transportowa.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Problematyka zadań i organizacji służby kwatermistrzowskiej.
2	Służba żywnościowa.
3	Służba mundurowa.
4	Służba kwaterunkowo-eksploatacyjna.
5	Służba transportowa.
Łączna liczba godzin - 20	

21. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

A. Specjalizacja bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce.
2	Regulacje prawne z zakresu ochrony pracy.
3	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
4	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.

5	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
6	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
7	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
8	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
9	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące maszyn i urządzeń technicznych.
10	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
11	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
12	Metody pracy służby bezpieczeństwa i higieny pracy.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacje: zatrudnienia, kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce – regulacje prawne z zakresu ochrony pracy – porównanie z systemem Unii Europejskiej.
2	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
3	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.
4	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
5	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
6	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
7	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
8	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące maszyn i urządzeń technicznych.
9	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
10	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
Łączna liczba godzin - 35	

C. Specjalizacje: ewidencyjna, łączności

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce – regulacje prawne z zakresu ochrony pracy – porównanie z systemem Unii Europejskiej.
2	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
3	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.
4	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
5	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
6	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
7	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
8	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące maszyn i urządzeń technicznych.
9	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
10	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
Łączna liczba godzin - 15	

22. PRZEPISY KADROWE

Lp.	Zagadnienia
1	Wprowadzenie do przepisów pragmatyki służbowej funkcjonariuszy SW.
2	Kryteria naboru do SW oraz adaptacja zawodowa funkcjonariuszy i pracowników SW.
3	Problematyka spraw osobowych funkcjonariuszy SW.
4	Rozwój zawodowy funkcjonariuszy SW.
5	Zakres obowiązków funkcjonariuszy i pracowników SW.
6	Katalog uprawnień funkcjonariuszy i praw pracowników SW – formy ich realizacji.
7	Odpowiedzialność karna, dyscyplinarna i majątkowa funkcjonariuszy i pracowników SW.
8	Zmiany w stosunku służbowym funkcjonariuszy SW.
9	Ustanie stosunku służbowego funkcjonariuszy SW.
10	Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy SW.

11	Szkolenie ogólne i zawodowe funkcjonariuszy i pracowników SW.
12	Uprawnienia mieszkaniowe, socjalne, zdrowotne funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin - 60	

23. PODSTAWY PRACY KANCELARYJNEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja i zadania archiwów państwowych.
2	Systemy kancelaryjne.
3	Postępowanie z dokumentacją aktową.
Łączna liczba godzin - 5	

24. ORGANIZACJA I ZADANIA WIĘZIENNEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja i zakres działania więziennej służby zdrowia.
2	Zakres czynności personelu więziennej służby zdrowia.
3	Działalność podstawowa więziennej służby zdrowia.
4	Lecznictwo szpitalne.
5	Postępowanie z osobami niepełnosprawnymi fizycznie i psychicznie.
6	Postępowanie z osobami uzależnionymi od alkoholu i środków odurzających.
7	Postępowanie z chorymi na AIDS oraz nosicielami wirusa HIV.
8	Postępowanie z osobami odmawiającymi przyjmowania pokarmów oraz dokonującymi samouszkodzeń.
9	Elementy medycyny przemysłowej w warunkach jednostek penitencjarnych.
10	Zagadnienia etyki i deontologii zawodu lekarza i pielęgniarki.
11	Gospodarowanie lekami i artykułami sanitarnymi.
Łączna liczba godzin - 40	

25. ZAGADNIENIA ŁĄCZNOŚCI I TECHNIKI WIĘZIENNEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia używane w łączności i technice więziennej.
2	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
3	Zapoznanie z ustawą – Prawo telekomunikacyjne.
4	Wyposażenie stanowiska pracy.
5	Dokumentacja stanowiska pracy technika łączności i jej prowadzenie.
6	Opracowywanie planów pracy, kontroli podległych jednostek.

7	Możliwości w programowaniu radiotelefonów i błędy popełniane w ich ustawieniach.
8	Programowanie wykrywaczy metali.
9	Obsługa sprzętu na bazie urządzeń będących na wyposażeniu COSSW.
10	Ochrona i bezpieczeństwo teleinformacyjne.
11	Zabezpieczenia budowlane i mechaniczne.
12	Zabezpieczenia elektroniczne i zintegrowane systemy alarmowe.
13	Pokaz urządzeń zabezpieczających.
Łączna liczba godzin - 30	

26. TECHNIKI I TAKTYKA DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Działania ochronne podejmowane w jednostkach organizacyjnych SW.
2	Wykorzystanie pałki wielofunkcyjnej w działaniach ochronnych.
3	Stosowanie środków przymusu bezpośredniego w działaniach ochronnych.
4	Działania ochronne podejmowane w terenie otwartym.
5	Działania ochronne w obiektach i budowlach więziennych.
6	Działanie zgrywające w obiektach i terenie otwartym.
7	Ćwiczenia w zakresie metod dowodzenia grupą/pododdziałem interwencyjnym.
Łączna liczba godzin - 30	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Działania ochronne podejmowane w jednostkach organizacyjnych SW.
2	Postępowanie funkcjonariuszy w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa jednostki - ogłoszenie alarmu.
3	Stosowanie środków przymusu bezpośredniego w działaniach ochronnych.
4	Działania ochronne podejmowane w terenie otwartym oraz obiektach i budowlach więziennych.
Łączna liczba godzin - 8	

27. PODSTAWY INFORMATYKI

A. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe czynności użytkownika komputera oraz pojęcia z zakresu informatyki dla początkujących.
2	Sieć komputerowa.
3	Tworzenie i organizacja danych.
4	Wykorzystanie komputera w pracy jednostki podstawowej.
5	Programy użytkowe z zakresu problematyki działu służby.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, łączności

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe czynności użytkownika komputera oraz pojęcia z zakresu informatyki dla początkujących.
2	Sieć komputerowa.
3	Tworzenie i organizacja danych.
4	Wykorzystanie komputera w pracy jednostki podstawowej.
5	Wyszukiwanie, przetwarzanie i przesyłanie informacji.
6	Archiwizacja danych.
7	Programy użytkowe wykorzystywane w pracy działu.
Łączna liczba godzin - 20	

28. PRAKTYKA ZAWODOWA

Lp.	Zagadnienia
1	Struktura organizacyjna jednostki organizacyjnej SW oraz działu jednostki organizacyjnej SW, w którym odbywa się praktyka.
2	Przepisy wewnętrzne określające pracę działu jednostki organizacyjnej SW.
3	Zakres zadań poszczególnych funkcjonariuszy i pracowników działu jednostki organizacyjnej SW oraz sposób ich realizacji.
4	Specyfika pracy działu jednostki organizacyjnej SW.
5	Realizacja zadań działu pod nadzorem funkcjonariuszy lub pracowników jednostki organizacyjnej SW oraz samodzielne wykonywanie zleconych zadań.
Łączna liczba godzin - 40	

PROGRAM NAUKI W SZKOLE OFICERSKIEJ SŁUŻBY WIĘZIENNEJ

I. Cel szkolenia.

Celem szkolenia zawodowego w szkole oficerskiej Służby Więziennej jest przygotowanie funkcjonariuszy do profesjonalnego i samodzielnego wykonywania zadań określonych w ustawie o Służbie Więziennej oraz Kodeksie karnym wykonawczym i innych przepisach regulujących działalność Służby Więziennej, na zajmowanych stanowiskach służbowych; poszerzanie i generowanie wiedzy, wyrabianie umiejętności zawodowych i przygotowanie do wypełniania zadań kierowniczych, umiejętności analizy i syntezy, oceny zjawisk i własnych działań, a także kształtowanie humanitarnych postaw oraz samokształcenia i promocja zdrowia. Kształcenie, bazując na teorii i praktyce andragogiki, zmierza do wszechstronnego wspierania rozwoju zawodowego i osobistego funkcjonariuszy. Szkolenie ma charakter interdyscyplinarny, obejmujący sferę poznawczą, emocjonalną oraz psychomotoryczną i ma sprzyjać tworzeniu zintegrowanego systemu wiedzy. W szkoleniu należy korzystać z dorobku polskiej penitencjarystyki oraz osiągnięć i standardów międzynarodowych, a zwłaszcza Europejskich Reguł Więziennych.

Celem szkolenia zawodowego funkcjonariuszy posiadających zgodę na złożenie egzaminu na oficera Służby Więziennej jest stymulowanie procesu samodzielnego zdobywania przez funkcjonariuszy wiedzy teoretycznej i doskonalenia ich umiejętności praktycznych w swojej specjalizacji.

II. Organizacja szkolenia.

Szkoła oficerska Służby Więziennej jest organizowana w systemie stacjonarnym dla funkcjonariuszy, którzy ukończyli szkolenie wstępne, posiadają wykształcenie wyższe magisterskie oraz zajmują stanowisko oficerskie lub są przewidywani do jego objęcia.

Podstawę realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego stanowi plan i program nauczania.

Absolwenci szkoły w szczególności powinni opanować niezbędny zakres wiedzy ogólnopentencjarnej, społeczno-prawnej i specjalistycznej, warunkującej profesjonalne wykonywanie obowiązków służbowych. Wymagane są praktyczne umiejętności zachowania się w różnych sytuacjach zawodowych i posługiwania się sprzętem będącym na wyposażeniu jednostek organizacyjnych Służby Więziennej oraz przygotowanie do zadań kierowniczych.

III. Formy i metody szkolenia.

Podstawową formą szkolenia jest lekcja, trwająca 45 minut. Zajęcia mogą być również realizowane w systemie pozaklasowo-lekcyjnym, w odpowiednio dobranych grupach ćwiczeniowych.

Zajęcia dydaktyczne są realizowane:

- metodami podającymi (np. wykład, wykład problemowy),
- metodami aktywizującymi (np. ćwiczenia, warsztaty sytuacyjne, gry symulacyjne i sztabowe),
- poprzez zajęcia praktyczne (np. poligon, strzelanie, szkolenie techniczne, wypełnianie dokumentacji).

W kształceniu obowiązuje zasada doboru metod i środków odpowiednich do cech słuchaczy, szczególnie ich wykształcenia, zdolności i umiejętności, a także w miarę możliwości doświadczeń zawodowych. Ze względu na potrzebę doskonalenia zawodowego należy stosować metody oparte na ćwiczeniu i grach sztabowych oraz aktywnym zdobywaniu wiedzy.

Zajęcia są realizowane przez pięć dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku) w wymiarze do dziesięciu godzin zajęć lekcyjnych. Udział w zajęciach objętych planem nauczania jest obowiązkowy.

IV. Plan nauczania.

Lp.	Nazwa przedmiotu	Liczba godzin w poszczególnych specjalizacjach zawodowych										
		penitencjarna		ochronna	ewidencyjna	zatrudnienia	bezpieczeństwa i higieny pracy	administracyjna		kwaterymistrzowska	finansowa	służby zdrowia
pion wychowawców	pion psychologów	pion kadrowy	pion organizacyjno-prawny									
1	Wybrane zagadnienia prawne	30	30	30	30	30	30	30E	30E	30	30	30
2	Podstawy polskiego systemu penitencjarnego	30E	30E	20	20	20	20	20	20	20	20	20
3	Kryminologia z elementami kryminalistyki	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30	30
4	Zagadnienia bezpieczeństwa	40E	40E	70E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E
5	Warsztaty sytuacyjne	40	40	35	28	28	28	28	28	28	28	28
6	Pragmatyka służbowa z elementami etyki zawodowej	15	15	15	15	15	15	-	-	15	15	15
7	Zagadnienia penitencjarne	-	-	45E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂	30E ₂
8	Ratownictwo przedmedyczne	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	-
9	Higiena i promocja zdrowia	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
10	Szkolenie strzeleckie	30E	30E	65E	30E	30E	30E	30E	30E	30E	30E	30E
11	Szkolenie techniczne	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15	15
12	Wychowanie fizyczne z elementami samoobrony	40E	40E	50E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E	40E
13	Musztra	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5
14	Metodyka oddziaływań resocjalizacyjnych	70E ₁	70E ₁	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	Elementy diagnostyki penitencjarnej	20E ₁	30E ₁	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	Psychospołeczne aspekty izolacji więziennej	30E ₁	30E ₁	20E ₂	20E ₂	20E ₂	20E ₂	20E ₂	20E ₂	20E ₂	20E ₂	20E ₂
17	Międzynarodowe standardy postępowania z osobami pozbawionymi wolności	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	10
18	Psychologia-psychopatologia	30E	30E	20	-	-	-	-	-	-	-	20
19	Ewidencja penitencjarna	15	15	15	60E	15	15	-	-	-	-	-
20	Zatrudnienie osadzonych	10	10	10	25	45E	25	-	-	35 E	-	-
21	Zagadnienia finansowe	10	10	10	10	10	10	10	10	10	70E	-
22	Zagadnienia kwaterymistrzowskie	-	-	-	-	-	-	-	-	65E	20	-
23	Bezpieczeństwo i higiena pracy	-	-	-	15	35E	65E	-	-	35E	-	-
24	Przepisy kadrowe	-	-	-	-	-	-	55E	25E	-	-	-
25	Przepisy organizacyjno-prawne	-	-	-	-	-	-	25E	55E	-	-	-
26	Podstawy pracy kancelaryjnej	-	-	-	10	10	10	10	10	-	10	10
27	Organizacja i zadania więziennej służby zdrowia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40E
28	Techniki i taktyka działań interwencyjnych	8	8	25E	8	8	8	8	8	8	8	8
29	Podstawy informatyki	10	10	10	20	10	10	20	20	20	20	10
	Łączna liczba godzin	508	518	520	481	466	476	446	446	506	461	411

Objaśnienia: E – egzamin, E₁, E₂ – egzaminy wspólne, obejmujące treścią kilka przedmiotów.

V. Program ramowy.**1. WYBRANE ZAGADNIENIA PRAWNE**

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane zagadnienia prawa konstytucyjnego.
2	Wybrane zagadnienia prawa i postępowania administracyjnego.
3	Wybrane zagadnienia prawa cywilnego i rodzinnego.
4	Wybrane zagadnienia prawa i postępowania karnego.
Łączna liczba godzin - 30	

2. PODSTAWY POLSKIEGO SYSTEMU PENITENCJARNEGO**A. Specjalizacja penitencjarna**

Lp.	Zagadnienia
1	Organy postępowania wykonawczego. Nadzór penitencjarny.
2	Postępowanie wykonawcze.
3	Cele wykonywania kary pozbawienia wolności.
4	Zasady wykonywania kary pozbawienia wolności.
5	Typologia jednostek penitencjarnych.
6	Klasyfikacja skazanych.
7	Status prawny skazanych.
8	Status prawny tymczasowo aresztowanych.
9	Kara aresztu wojskowego.
10	Środki oddziaływania na skazanych.
11	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu i rodzaju zakładu karnego oraz systemu wykonywania kary.
12	Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności. Kara ograniczenia wolności.
13	Przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności. Warunkowe przedterminowe zwolnienie.
14	Zamiana środków karnych – grzywna.
15	Dozór i mediacja.
16	Pomoc postpenitencjarna i praca socjalna.
Łączna liczba godzin - 30	

B. Specjalizacje: ochronna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Organy postępowania wykonawczego.
2	Cele wykonywania kary pozbawienia wolności.

3	Zasady wykonywania kary pozbawienia wolności.
4	Typologia jednostek penitencjarnych.
5	Klasyfikacja skazanych.
6	Status prawny skazanych i tymczasowo aresztowanych.
7	Środki oddziaływania na skazanych.
8	Wykonywanie kary pozbawienia wolności w zależności od typu i rodzaju zakładu karnego oraz systemu wykonywania kary.
9	Odroczenie wykonania kary pozbawienia wolności i kara ograniczenia wolności.
10	Przerwa w wykonaniu kary pozbawienia wolności i warunkowe przedterminowe zwolnienie.
11	Dozór nad skazanym.
12	Pomoc postpenitencjarna i praca socjalna.
Łączna liczba godzin - 20	

3. KRYMINOLOGIA Z ELEMENTAMI KRYMINALISTYKI

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia z zakresu kryminologii.
2	Przestępstwo i przestępczość.
3	Kryminologiczne i penitencjarne aspekty przestępczości zorganizowanej.
4	Wybrane zagadnienia etiologii kryminalnej.
5	Potencjalne zagrożenie przestępczością w okresie izolacji penitencjarnej.
6	Kryminologiczna analiza niektórych rodzajów przestępstw popełnianych przez osadzonych w okresie izolacji penitencjarnej.
7	Wybrane elementy kryminalistyki.
8	Wybrane problemy wiktymologiczne.
9	Uwzględnienie wiedzy z zakresu etiologii i wiktymologii kryminalnej oraz kryminalistyki w praktyce penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 30	

4. ZAGADNIENIA BEZPIECZEŃSTWA

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja służby ochronnej.
2	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
3	Plan ochrony jednostki organizacyjnej SW.
4	Służba wartownicza.
5	Służba konwojowa.
6	Ochrona wewnętrzna.

7	Przedsięwzięcia ochronne.
8	Środki przymusu bezpośredniego.
9	Działania ochronne w jednostkach organizacyjnych SW.
10	System obrony i gotowości obronnej jednostki organizacyjnej SW.
Łączna liczba godzin - 70	

B. Specjalizacje: penitencyjna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja służby ochronnej.
2	System ochrony jednostki organizacyjnej SW.
3	Plan ochrony jednostki organizacyjnej SW.
4	Służba wartownicza.
5	Służba konwojowa.
6	Ochrona wewnętrzna.
7	Przedsięwzięcia ochronne.
8	Środki przymusu bezpośredniego.
9	Działania ochronne w jednostkach organizacyjnych SW.
10	System obrony jednostki organizacyjnej SW.
Łączna liczba godzin - 40	

5. WARSZTATY SYTUACYJNE

A. Specjalizacje: administracyjna, finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Asertywność w miejscu pracy.
2	Elementy obsługi klienta.
3	Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych. Rozwijanie empatii i umiejętności radzenia z klientami przejawiającymi różnego rodzaju reakcje emocjonalne.
4	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 28	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Obserwacja jako podstawowe źródło zdobywania informacji o ludziach.
2	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
3	Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych ze szczególnym uwzględnieniem kontaktu z osadzonymi przejawiającymi reakcje roszczeniowe, piniacze.

4	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje.
5	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 28	

C. Specjalizacje: kwatermistrzowska, bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
2	Zarządzanie zespołem pracowniczym, style zarządzania w warunkach jednostek penitencjarnych.
3	Porozumiewanie się w sytuacjach trudnych: konflikt interesów, manipulacje, szantaż, wywieranie nacisku.
4	Rozwiązywanie sytuacji trudnych zgłoszonych przez uczestników zajęć w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje.
5	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 28	

D. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy.
2	Praca w zespole jako niezbędny element wpływający na skuteczność oddziaływań podejmowanych przez funkcjonariuszy działu ochrony.
3	Zarządzanie zespołem pracowniczym, style zarządzania w warunkach jednostek penitencjarnych.
4	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje. Sytuacje trudne.
5	Podejmowanie decyzji w warunkach kryzysowych.
6	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 35	

E. Specjalizacja penitencjarna

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna (werbalna i niewerbalna).
2	Emocje i ich wpływ na zachowanie człowieka.
3	Spostrzeganie interpersonalne.
4	Struktura grupy, elementy pracy z grupą. Elementy zarządzania zespołem pracowniczym.

5	Konstruktywne sposoby rozwiązywania sytuacji trudnych.
6	Praca w warunkach stresu psychologicznego.
Łączna liczba godzin - 40	

F. Specjalizacja służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Komunikacja interpersonalna w miejscu pracy. Wpływ stresu psychologicznego na proces porozumiewania się.
2	Wymiana informacji jako niezbędny czynnik usprawniający współpracę międzydziałową.
3	Problem manipulacji w miejscu pracy, zjawisko nielegalnych kontaktów (korupcja).
4	Spostrzeganie interpersonalne - skazany jako specyficzna kategoria pacjenta. Problem symulacji i agrawacji w jednostce penitencjarnej.
5	Rozwiązywanie sytuacji trudnych w oparciu o przyswojone i wyuczone sposoby interwencji oraz osobiste predyspozycje. Prezentacja konstruktywnych sposobów odreagowywania napięć psychicznych związanych z pracą.
Łączna liczba godzin - 28	

6. PRAGMATYKA SŁUŻBOWA Z ELEMENTAMI ETYKI ZAWODOWEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Wybrane problemy stosunku służbowego funkcjonariusza SW.
2	Problematyka obowiązków funkcjonariusza SW.
3	Wybrane problemy etyki zawodowej funkcjonariusza SW.
4	Problematyka odpowiedzialności funkcjonariusza SW.
5	Problematyka uprawnień i wyróżnień udzielanych funkcjonariuszowi SW.
Łączna liczba godzin - 15	

7. ZAGADNIENIA PENITENCJARNE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja oddziaływań wychowawczych.
2	Zasady wychowania.
3	Metody wychowania.
4	Środki oddziaływania resocjalizacyjnego.
5	Podkultura przestępcza i jej przeciwdziałanie.
6	Dokumentacja penitencjarna.
7	Zachowania autodestrukcyjne osadzonych.

8	Organizacja pracy i zadania wychowawcy.
9	Współdziałanie działów: ochrony i penitencjarnego.
Łączna liczba godzin - 45	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Zakład karny jako instytucja wychowawcza.
2	Zasady wychowania.
3	Metody wychowania.
4	Środki oddziaływania resocjalizacyjnego.
5	Dokumentacja penitencjarna.
6	Zadania wychowawcy.
7	Zachowania osadzonych niezgodne z porządkiem wewnętrznym jednostki penitencjarnej.
8	Współdziałanie poszczególnych działów służb.
Łączna liczba godzin - 30	

8. RATOWNICTWO PRZEDMEDYCZNE

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady udzielania pierwszej pomocy.
2	Reanimacja i wstrząs.
3	Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach.
4	Podstawowe zasady postępowania z osadzonymi nosicielami wirusa HIV.
Łączna liczba godzin - 10	

9. HIGIENA I PROMOCJA ZDROWIA

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe uwarunkowania zdrowia. Zagrożenia zdrowia w Polsce. Zachowania zdrowotne.
2	Higiena żywienia.
3	Higiena powietrza. Atmosfera, klimat i mikroklimat. Rodzaje promieniowania oddziałującego na człowieka.
4	Elementy higieny osobniczej człowieka.
5	Optimalizacja sposobów wypoczynku i profilaktyka nadmiernego zmęczenia.

6	Aktywność fizyczna w funkcjonowaniu współczesnych społeczeństw. Skutki hipokinezji.
7	Podstawy teorii treningu zdrowotnego.
Łączna liczba godzin - 10	

10. SZKOLENIE STRZELECKIE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Uzbrojenie SW.
2	Podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
3	Metodyka prowadzenia strzelań.
4	Podstawy celnego strzelania.
5	Obsługa techniczna poszczególnych jednostek broni.
6	7,62 mm kbk AKMS.
7	Strzelba kal.12 Winchester.
8	9 mm P-64.
9	9 mm P-98 Mag.
10	9 mm PM-98 Glauberyt.
11	RWGŁ-1, RWGŁ-3.
12	Rewolwer i 26 mm PS wz.1944 i wz.1978.
13	Chemiczne środki obezwładniające. Petardy.
14	Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
15	Maski przeciwgazowe.
16	Wypadki nadzwyczajne – związane z nieprawidłowym posługiwaniem się uzbrojeniem.
17	Strzelania z 7,62 mm kbk AKMS – Nr 5, 6, 7.
18	Strzelania ze strzelby kal.12 – Nr 5, 6, 7.
19	Strzelania z 9 mm P-64 – Nr 2, 4.
20	Strzelania z 9 mm P-98 Mag – Nr 5, 6, 7.
21	Strzelania z 9 mm PM-98 Glauberyt – Nr 1, 3, 4.
22	Strzelanie pokazowe.
23	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających, petard i amunicji specjalnej.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacje: penitencyjna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Uzbrojenie SW i podstawowe obowiązki funkcjonariusza SW będącego użytkownikiem broni.
2	7,62 mm kbk AKMS.
3	Strzelba kal.12 Winchester.
4	9 mm P-64.
5	9 mm P-98.
6	9 mm PM-98.
7	RWGŁ-1, RWGŁ-3, 26 mm PS wz.1944 i wz.1978 rewolwer.
8	Chemiczne środki obezwładniające.
9	Petardy. Amunicja specjalna do 26 mm PS, strzelby kal.12, rewolweru. Siatka obezwładniająca.
10	Maski przeciwgazowe.
11	Strzelania – AKMS Nr 5.
12	Strzelania – Strzelba Nr 5.
13	Strzelania – P-64 Nr 4.
14	Strzelania – Mag Nr 5, 7.
15	Strzelania – Glauberyt Nr 3.
16	Zajęcia praktyczne z użyciem chemicznych środków obezwładniających i pirotechnicznych.
Łączna liczba godzin - 30	

11. SZKOLENIE TECHNICZNE

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja ochrony przeciwpożarowej.
2	Zagrożenie pożarowe jednostek penitencjarnych.
3	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
4	Podręczny sprzęt gaśniczy.
5	Obsługa motopompy.
Łączna liczba godzin - 8	

B. Specjalizacje: penitencyjna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja ochrony przeciwpożarowej.
2	Zagrożenie pożarowe jednostek penitencjarnych.
3	Odpowiedzialność funkcjonariuszy SW w zakresie ochrony przeciwpożarowej.
4	Podręczny sprzęt gaśniczy.
Łączna liczba godzin - 8	

C. Specjalizacje: penitencyjna, ochronna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe zasady bezpiecznej obsługi sprzętu łączności.
2	Wytyczne Dyrektora Generalnego SW w sprawie posługiwania się łącznością bezprzewodową SW.
3	Obsługa radiotelefonów.
4	Urządzenia zabezpieczające.
Łączna liczba godzin - 7	

12. WYCHOWANIE FIZYCZNE Z ELEMENTAMI SAMOOBRONY

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
Część I. Sprawność wszechstronna	
1	Elementy gimnastyki.
2	Podstawy treningu siłowego.
3	Wybrane formy lekkiej atletyki.
4	Elementy metodyki kształtowania wybranych zdolności motorycznych.
Część II. Sprawność specjalna	
5	Pady i przewroty.
6	Uwalnianie się z obchwytów i uchwytów.
7	Obrona przed ciosami i kopnięciami.
8	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
9	Chwyty specjalne.
10	Test sprawności fizycznej.
Łączna liczba godzin - 50	

B. Specjalizacje: penitencyjna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
Część I. Sprawność wszechstronna	
1	Elementy gimnastyki.
2	Podstawy treningu siłowego.
3	Wybrane formy lekkiej atletyki.
4	Elementy metodyki kształtowania wybranych zdolności motorycznych.
Część II. Sprawność specjalna	
5	Pady i przewroty.
6	Uwalnianie się z obchwyków i uchwytów.
7	Obrona przed ciosami i kopnięciami.
8	Obrona przed napastnikiem uzbrojonym.
9	Zaliczenie technik samoobrony.
Łączna liczba godzin - 40	

13. MUSZTRA

Lp.	Zagadnienia
1	Zasady służbowego zachowania się funkcjonariusza SW.
2	Musztra pojedynczego funkcjonariusza SW.
3	Musztra zespołowa.
Łączna liczba godzin - 5	

14. METODYKA ODDZIAŁYWAŃ RESOCJALIZACYJNYCH

Lp.	Zagadnienia
1	Cele i zadania wychowania resocjalizacyjnego.
2	Zasady resocjalizacji.
3	Metody resocjalizacji.
4	Środki oddziaływań resocjalizacyjnych.
5	Projektowanie oddziaływań resocjalizacyjnych.
6	Organizacja i prowadzenie oddziaływań penitencjarnych.
7	Prowadzenie dokumentacji wykorzystywanej w pracy penitencjarnej.
8	Przygotowanie skazanych do zwolnienia.
9	Organizacja oddziaływań resocjalizacyjnych w zakładzie karnym.
Łączna liczba godzin - 70	

15. ELEMENTY DIAGNOSTYKI PENITENCJARNEJ

A. Specjalizacja penitencjarna (pion psychologów)

Lp.	Zagadnienia
1	Determinanty poprawności procesu diagnostycznego.
2	Psychologiczna analiza mechanizmów wpływających na zachowanie człowieka w środowisku społecznym.
3	Metody i techniki badawcze stosowane w diagnostyce penitencjarnej. Obserwacja.
4	Rozmowa i wywiad.
5	Ankieta.
6	Analiza dokumentów osobistych i wytworów własnych osadzonych.
7	Testy.
8	Dobór metod i technik badawczych w pracy diagnostycznej psychologa.
9	Konsultacje w warunkach izolacji więziennej.
10	Diagnozowanie uzależnień.
11	Sporządzanie orzeczeń psychologiczno-penitencjarnych i opinii o osadzonych.
12	Praca diagnostyczna z grupą.
13	Wykorzystanie diagnozy penitencjarnej w prognozowaniu zachowań.
14	Dylematy etyczno-prawne w diagnostyce penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 30	

B. Specjalizacja penitencjarna (pion wychowawców)

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia diagnostyki.
2	Determinanty poprawności procesu diagnostycznego.
3	Analiza mechanizmów wpływających na zachowanie człowieka w środowisku społecznym.
4	Metody i techniki badawcze stosowane w diagnostyce penitencjarnej. Obserwacja.
5	Poziomy komunikowania się i techniki aktywnego słuchania.
6	Rozmowa i wywiad.
7	Ankieta i test.
8	Analiza dokumentów osobistych i wytworów własnych osadzonych.
9	Analiza informacji zawartych w orzeczeniach psychologiczno-penitencjarnych.
10	Opracowanie diagnozy penitencjarnej.
11	Praca diagnostyczna z grupą.

12	Wykorzystanie diagnozy penitencjarnej w prognozowaniu zachowań.
13	Dylematy etyczno-prawne w diagnostyce penitencjarnej.
Łączna liczba godzin - 20	

16. PSYCHOSPOŁECZNE ASPEKTY IZOLACJI WIĘZIENNEJ

A. Specjalizacja penitencjarna

Lp.	Zagadnienia
1	Socjologiczna analiza jednostki penitencjarnej.
2	Zakład karny jako instytucja totalna.
3	Deprywacyjny charakter izolacji więziennej.
4	Charakterystyka osób pozbawionych wolności.
5	Reakcje osadzonych na izolację więzienną.
6	Zjawisko podkultury przestępczej w warunkach izolacji więziennej.
7	Sytuacje kryzysowe występujące w izolacji więziennej.
8	Teoria wartości a oddziaływania resocjalizacyjne.
9	Koncepcje osobowości a oddziaływania resocjalizacyjne.
10	Wykorzystanie opieki religijnej w warunkach resocjalizacyjnych.
11	Deprywacja seksualna jako szczególny problem izolacji więziennej.
12	Zjawisko wypalenia zawodowego funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin - 30	

B. Specjalizacje: ochronna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Socjologiczna analiza jednostki penitencjarnej.
2	Zakład karny jako instytucja totalna.
3	Deprywacyjny charakter izolacji więziennej.
4	Charakterystyka osób pozbawionych wolności.
5	Reakcje osadzonych na izolację więzienną.
6	Zjawisko podkultury przestępczej w warunkach izolacji więziennej.
7	Sytuacje kryzysowe występujące w warunkach izolacji więziennej.
8	Zjawisko wypalenia zawodowego funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin - 20	

17. MIĘDZYNARODOWE STANDARDY POSTĘPOWANIA Z OSOBAMI POZBAWIONYMI WOLNOŚCI

Lp.	Zagadnienia
1	Reguły Minimalne ONZ.
2	Europejskie Reguły Więzienne.
3	Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.
4	Zbiór zasad dotyczących osób aresztowanych lub uwięzionych.
5	Rezolucja w sprawie tymczasowego aresztowania.
6	Kodeks postępowania funkcjonariuszy porządku prawnego.
7	Organizacje zajmujące się ochroną praw osób pozbawionych wolności.
8	Przeciwdziałanie antysemityzmowi. Ochrona praw migrantów, uchodźców oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
Łączna liczba godzin - 10	

18. PSYCHOLOGIA-PSYCHOPATOLOGIA

A. Specjalizacja penitencjarna (pion wychowawców)

Lp.	Zagadnienia
Psychologia	
1	Osobowość.
2	Potrzeby.
3	Procesy emocjonalne.
4	Procesy motywacyjne.
5	Procesy poznawcze.
Psychopatologia	
6	Podstawowe pojęcia psychopatologii.
7	Zaburzenia zachowania w sytuacjach trudnych.
8	Zaburzenia nerwicowe.
9	Zaburzenia afektywne.
10	Zaburzenia osobowości.
11	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.
12	Organiczne zaburzenia psychiczne.
13	Upośledzenie umysłowe.
14	Symulowanie zaburzeń psychicznych.
Łączna liczba godzin - 30	

B. Specjalizacja penitencyjna (pion psychologów)

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe pojęcia psychopatologii.
2	Zaburzenia zachowania w sytuacjach trudnych.
3	Zaburzenia nerwicowe.
4	Zaburzenia afektywne.
5	Zaburzenia osobowości.
6	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.
7	Organiczne zaburzenia psychiczne.
8	Upośledzenie umysłowe.
9	Symulowanie zaburzeń psychicznych.
Łączna liczba godzin - 30	

C. Specjalizacje: ochronna, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
Psychologia	
1	Osobowość.
2	Potrzeby.
3	Procesy emocjonalne.
4	Procesy motywacyjne.
5	Procesy poznawcze.
Psychopatologia	
6	Podstawowe pojęcia psychopatologii.
7	Zaburzenia zachowania w sytuacjach trudnych.
8	Zaburzenia nerwicowe.
9	Zaburzenia afektywne.
10	Zaburzenia osobowości.
11	Zaburzenia psychiczne i zachowania spowodowane używaniem substancji psychoaktywnych.
12	Organiczne zaburzenia psychiczne.
13	Upośledzenie umysłowe.
14	Symulowanie zaburzeń psychicznych.
Łączna liczba godzin - 20	

19. EWIDENCJA PENITENCJARNA

A. Specjalizacja ewidencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Zagadnienia wstępne z zakresu ewidencji penitencjarnej.
2	Wybrane akty prawne regulujące czynności związane z wykonywaniem kar i środków, wykonywane przez organy niebędące organami SW, a zadania działu ewidencji.
3	Rejonizacja osadzania w jednostkach penitencjarnych.
4	Czynności związane z przyjmowaniem tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
5	Ewidencjonowanie przyjęć osadzonych.
6	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
7	Obliczanie czasu wykonywania kary i środka przymusu.
8	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
9	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
10	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
11	Ewidencjonowanie przepustek osadzonych.
12	Postępowanie w przypadku gdy osadzony zbiegnie albo w wyznaczonym terminie nie powróci z przepustki.
13	Postępowanie w przypadku narodzin i zgonu w jednostce penitencjarnej.
14	Transportowanie osadzonych.
15	Zwalnianie osadzonych.
16	Prowadzenie sprawozdawczości statystycznej.
Łączna liczba godzin - 60	

B. Specjalizacja penitencjarna

Lp.	Zagadnienia
1	Przyjmowanie tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
2	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
3	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
4	Postępowanie z korespondencją osadzonych.
5	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
6	Transportowanie osadzonych.
7	Zwalnianie osadzonych.
8	Podstawy obsługi komputerowego systemu ewidencji osadzonych.
Łączna liczba godzin - 15	

C. Specjalizacje: ochronna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	Przyjmowanie tymczasowo aresztowanych, skazanych i ukaranych.
2	Rozmieszczanie tymczasowo aresztowanych oraz izolowanie osób powiązanych.
3	Dokumentacja osadzonych zakładana (w tym prowadzona) przez dział ewidencji.
4	Wydawanie osadzonych do udziału w czynnościach procesowych.
5	Transportowanie osadzonych.
6	Zwalnianie osadzonych.
7	Podstawy obsługi komputerowego systemu ewidencji osadzonych.
Łączna liczba godzin - 15	

20. ZATRUDNIENIE OSADZONYCH

A. Specjalizacje: penitencyjna, ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego, prawa pracy, prawa cywilnego i innych gałęzi prawa.
2	Rola Kodeksu karnego wykonawczego w regulacji prawnej odnoszącej się do zatrudnienia osadzonych.
3	Wybrane przepisy Kodeksu pracy.
4	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
5	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencyjnej.
6	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 25	

C. Specjalizacja zatrudnienia

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych
Łączna liczba godzin - 45	

D. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Pojęcie zatrudnienia – świadczenia pracy wg przepisów i teorii prawa międzynarodowego.
2	Świadczenie pracy wg przepisów i teorii prawa pracy oraz innych form zatrudnienia w polskim porządku prawnym.
3	Zatrudnienie osadzonych, rola Kodeksu karnego wykonawczego oraz innych przepisów w zatrudnieniu osadzonych. Rodzaje i formy zatrudnienia.
4	Wybrane przepisy z Kodeksu pracy.
5	Wynagrodzenie osadzonych za pracę.
6	Uprawnienia osadzonych związane z faktem świadczenia przez nich pracy.
7	System ubezpieczeń społecznych w Polsce oraz zasady wypełniania dokumentów ubezpieczeniowych.
8	Emerytury i renty z funduszu ubezpieczeń społecznych.
9	Dokumentowanie zatrudnienia w czasie pobytu w jednostce penitencjarnej.
10	Aktualna sytuacja w zatrudnieniu osadzonych.
11	Rola i funkcja „zatrudnieniowca” w jednostce penitencjarnej.
12	Przepisy bezpieczeństwa i higieny pracy mające zastosowanie przy zatrudnieniu osadzonych.
Łączna liczba godzin - 35	

21. ZAGADNIENIA FINANSOWE

A. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Działalność eksploatacyjna – wybrane problemy.
3	Depozyt osadzonych.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Działalność eksploatacyjna – wybrane problemy.
3	Depozyt osadzonych.
4	Inwentaryzacja składników majątkowych.
Łączna liczba godzin - 10	

C. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Budżet.
2	Wybrane zagadnienia z rachunkowości.
3	Działalność eksploatacyjna.
4	Depozyt osadzonych.
5	Środki specjalne.
6	Inwentaryzacja składników majątkowych.
Łączna liczba godzin - 70	

22. ZAGADNIENIA KWATERMISTRZOWSKIE

A. Specjalizacja kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	Problematyka zadań i organizacji służby kwatermistrzowskiej.
2	Służba żywnościowa.
3	Służba mundurowa.
4	Służba kwaterunkowo-eksploatacyjna.
5	Służba transportowa.
Łączna liczba godzin - 65	

B. Specjalizacja finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Problematyka zadań i organizacji służby kwatermistrzowskiej.
2	Służba żywnościowa.
3	Służba mundurowa.
4	Służba kwaterunkowo-eksploatacyjna.
5	Służba transportowa.
Łączna liczba godzin - 20	

23. BEZPIECZEŃSTWO I HIGIENA PRACY

A. Specjalizacja ewidencyjna

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce - regulacje prawne z zakresu ochrony pracy – porównanie z systemem Unii Europejskiej.
2	Organizacja pracy i stanowisk pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wymogami ergonomii.
3	Zapoznanie z wybranymi przepisami prawa pracy.
4	Zapoznanie z procedurą ustalania okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
5	Realizacja świadczeń z tytułu doznanych wypadków i chorób zawodowych.
Łączna liczba godzin - 15	

B. Specjalizacje: zatrudnienia, kwatermistrzowska

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce – regulacje prawne z zakresu ochrony pracy – porównanie z systemem Unii Europejskiej.
2	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
3	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.
4	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
5	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
6	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
7	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
8	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące maszyn i urządzeń technicznych.
9	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
10	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
Łączna liczba godzin - 35	

C. Specjalizacja bezpieczeństwa i higieny pracy

Lp.	Zagadnienia
1	System ochrony pracy w Polsce.
2	Regulacje prawne z zakresu ochrony pracy.
3	Ergonomia w kształtowaniu warunków pracy.
4	Psychofizyczne właściwości człowieka a wykonywanie pracy.
5	Niebezpieczne, szkodliwe dla zdrowia i uciążliwe czynniki występujące w procesach pracy.
6	Analiza i ocena zagrożeń występujących w procesach pracy oraz ocena ryzyka związanego z tymi zagrożeniami.
7	Zasady i metody likwidacji lub ograniczenia oddziaływania na pracowników niebezpiecznych, szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych czynników występujących w procesie pracy.
8	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dla budynków i pomieszczeń pracy oraz wymagania dla pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych.
9	Wymagania bezpieczeństwa i higieny pracy dotyczące maszyn i urządzeń technicznych.
10	Ustalenie okoliczności i przyczyn wypadków oraz chorób zawodowych.
11	Organizacja i metody szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz popularyzacja tej problematyki.
12	Metody pracy służby bezpieczeństwa i higieny pracy.
Łączna liczba godzin - 65	

24. PRZEPISY KADROWE

A. Specjalizacja administracyjna (pion kadrowy)

Lp.	Zagadnienia
1	Wprowadzenie do przepisów pragmatyki służbowej funkcjonariuszy SW.
2	Kryteria naboru do SW oraz adaptacja zawodowa funkcjonariuszy i pracowników SW.
3	Problematyka spraw osobowych funkcjonariuszy SW.
4	Rozwój zawodowy funkcjonariuszy SW.
5	Zakres obowiązków funkcjonariuszy i pracowników SW.
6	Katalog uprawnień funkcjonariuszy i praw pracowników SW – formy ich realizacji.
7	Odpowiedzialność karna, dyscyplinarna i majątkowa funkcjonariuszy i pracowników SW.
8	Zmiany w stosunku służbowym funkcjonariuszy SW.

9	Ustanie stosunku służbowego funkcjonariuszy SW.
10	Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy SW.
11	Szkolenie ogólne i zawodowe funkcjonariuszy i pracowników SW.
12	Uprawnienia mieszkaniowe, socjalne, zdrowotne funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin – 55	

B. Specjalizacja administracyjna (pion organizacyjno-prawny)

Lp.	Zagadnienia
1	Kryteria naboru do SW oraz adaptacja zawodowa funkcjonariuszy i pracowników SW.
2	Problematyka spraw osobowych funkcjonariuszy SW.
3	Rozwój zawodowy funkcjonariuszy SW.
4	Zakres obowiązków funkcjonariuszy i pracowników SW.
5	Katalog uprawnień funkcjonariuszy i praw pracowników SW – formy ich realizacji.
6	Odpowiedzialność karna, dyscyplinarna i majątkowa funkcjonariuszy i pracowników SW.
7	Zmiany w stosunku służbowym funkcjonariuszy SW.
8	Uposażenie i inne świadczenia pieniężne funkcjonariuszy SW.
9	Uprawnienia mieszkaniowe, socjalne, zdrowotne funkcjonariuszy SW.
Łączna liczba godzin – 25	

25. PRZEPISY ORGANIZACYJNO-PRAWNE

A. Specjalizacja administracyjna (pion kadrowy)

Lp.	Zagadnienia
1	Służba Więzienna w strukturze administracji publicznej.
2	Postępowanie administracyjne.
3	Postępowanie przed sądem administracyjnym.
4	Postępowanie egzekucyjne w administracji.
5	Problematyka tworzenia prawa.
6	Problematyka odpowiedzialności funkcjonariusza publicznego oraz Skarbu Państwa.
7	Problematyka ochrony informacji niejawnych oraz ochrony danych osobowych.
8	Konstytucyjne środki ochrony wolności i praw.
9	Problematyka ochrony praw człowieka w prawie międzynarodowym.
Łączna liczba godzin – 25	

B. Specjalizacja administracyjna (pion organizacyjno-prawny)

Lp.	Zagadnienia
1	Służba Więzienna w strukturze administracji publicznej.
2	Postępowanie administracyjne.
3	Postępowanie przed sądem administracyjnym.
4	Postępowanie egzekucyjne w administracji.
5	Problematyka tworzenia prawa.
6	Problematyka odpowiedzialności funkcjonariusza publicznego oraz Skarbu Państwa.
7	Problematyka ochrony informacji niejawnych oraz ochrony danych osobowych.
8	Konstytucyjne środki ochrony wolności i praw.
9	Problematyka ochrony praw człowieka w prawie międzynarodowym.
Łączna liczba godzin – 55	

26. PODSTAWY PRACY KANCELARYJNEJ

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe zasady pracy kancelaryjnej i archiwalnej.
2	Praktyka kancelaryjna i archiwalna.
3	Zadania i organizacja archiwów zakładowych i składnic akt.
4	Wycieczka dydaktyczna do archiwum państwowego.
5	Postępowanie z dokumentacją aktową.
Łączna liczba godzin – 10	

27. ORGANIZACJA I ZADANIA WIĘZIENNEJ SŁUŻBY ZDROWIA

Lp.	Zagadnienia
1	Organizacja i zakres działania więziennej służby zdrowia.
2	Zakres czynności personelu więziennej służby zdrowia.
3	Działalność podstawowa więziennej służby zdrowia.
4	Lecznictwo szpitalne.
5	Postępowanie z osobami niepełnosprawnymi fizycznie i psychicznie.
6	Postępowanie z osobami uzależnionymi od alkoholu i środków odurzających.
7	Postępowanie z chorymi na AIDS oraz nosicielami wirusa HIV.
8	Postępowanie z osobami odmawiającymi przyjmowania pokarmów oraz dokonującymi samouszkodzeń.
9	Elementy medycyny przemysłowej w warunkach jednostek penitencjarnych.

10	Zagadnienia etyki i deontologii zawodu lekarza i pielęgniarki.
11	Gospodarowanie lekami i artykułami sanitarnymi.
Łączna liczba godzin - 40	

28. TECHNIKI I TAKTYKA DZIAŁAŃ INTERWENCYJNYCH

A. Specjalizacja ochronna

Lp.	Zagadnienia
1	Działania ochronne podejmowane w jednostkach organizacyjnych SW.
2	Wykorzystanie pałki wielofunkcyjnej w działaniach ochronnych.
3	Stosowanie środków przymusu bezpośredniego w działaniach ochronnych.
4	Działania ochronne podejmowane w terenie otwartym.
5	Działania ochronne w obiektach i budowlach więziennych.
6	Działanie zgrywające w obiektach i terenie otwartym.
7	Ćwiczenia w zakresie metod dowodzenia grupą/pododdziałem interwencyjnym.
Łączna liczba godzin - 25	

B. Specjalizacje: penitencjarna, ewidencyjna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Działania ochronne podejmowane w jednostkach organizacyjnych SW.
2	Postępowanie funkcjonariuszy w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa jednostki - ogłoszenie alarmu.
3	Stosowanie środków przymusu bezpośredniego w działaniach ochronnych.
4	Działania ochronne podejmowane w terenie otwartym oraz obiektach i budowlach więziennych.
Łączna liczba godzin - 8	

29. PODSTAWY INFORMATYKI

A. Specjalizacje: penitencjarna, ochronna, zatrudnienia, bezpieczeństwa i higieny pracy, służby zdrowia

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe czynności użytkownika komputera oraz pojęcia z zakresu informatyki dla początkujących.
2	Sieć komputerowa.
3	Tworzenie i organizacja danych.
4	Wykorzystanie komputera w pracy jednostki podstawowej.
5	Programy użytkowe z zakresu problematyki działu służby.
Łączna liczba godzin - 10	

B. Specjalizacje: ewidencyjna, administracyjna, kwatermistrzowska, finansowa

Lp.	Zagadnienia
1	Podstawowe czynności użytkownika komputera oraz pojęcia z zakresu informatyki dla początkujących.
2	Sieć komputerowa.
3	Tworzenie i organizacja danych.
4	Wykorzystanie komputera w pracy jednostki podstawowej.
5	Wyszukiwanie, przetwarzanie i przesyłanie informacji.
6	Archiwizacja danych.
7	Programy użytkowe wykorzystywane w pracy działu służby.
Łączna liczba godzin - 20	